

Bulgarien

Kap Kaliakra 2. – 9. september 2012

Slangeørn i hovedhøjde over altanerne Hotel Monaco, Kavarna. Foto: Jakob Hermann

DOF Travel
Dansk Ornitologisk Forening

Forord:

Bulgarien har altid været et populært rejsemål for ornitologer, og DOF-Travel har haft talrige ture dertil. Denne gang har vi valgt, at Kap Kaliakra i det nordøstlige Bulgarien blev hovedlokaliteten. Her er trækket artsmæssigt langt mere varieret end ved Burgas, idet mange småfugle tiltrækkes af den 2 km lange og 50 meter høje halvø, der rager ud i Sortehavet.

Turen var lagt primo september inden det store rovfugletræk langs Bulgariens Sortehavskyst. Målet var bl.a. at få set noget af det store småfugletræk, som pågår i august/september. Et kraftigt højtryk havde dog ligget over balkan i over 3 måneder, så det var småt med ophobninger af fugletræk. Et stort storketræk havde passeret Kanvarna-området lige inden vi ankom, men ellers var det småt med de store vingefang i det nordøstlige Bulgarien. Det måtte vi vente på til de sidste to dage, hvor et par store storkeflokke sås på vej mod Burgas. Ved Burgas-området var der godt fyldt med pelikaner i Atanasovo og Burgas søerne.

Selvom vi så 17 rovfuglearter, så var det først de sidste 2 dage, at vi så noget, der lignede træk. Til gengæld havde vi glæde af flere rastende rovfugle, bl.a. balkanhøg, hedehøg og en slangeørn, der rundede klippen overfor Hotel Monaco, og fløj retur lige over hotellet, så vi måtte bukke os på de øverste altaner!!! Nå, overdrivelse fremmer forståelsen.

Da det herlige sommervejr medførte en lav fugleaktivitet midt på dagen, blev der også plads til lidt badning, afslapning og afholdelse af siesta.

Lokalarrangementet var arrangeret af Explorer 2000 ved Julia Stoyanova, og alt klappede som det skulle. Som lokalguide havde vi påny fornøjelsen af Eleonora Ilieva (Ellie). Alle deltagerne bidrog til en dejlig sommertur i det bulgarske. Artstotalen blev på hele 187 arter, et relativt højt antal på en uge, i betragtning af, at vi var rimelig stedfaste.

Turens afslutningsmiddag blev holdt på Pomorie Winery i Nesebar. En værdig afslutning på en sommerlig og afslappende fugletur til det nordøstlige Bulgarien.

På turen kårerede vi på demokratisk vis dagens fugl, ligesom vores gættekonkurrence over antal noterede arter blev vundet af Hans med et gæt på 184 arter, hvilket udløste en flaske bulgarsk rakija. Ved fintællingen efter hjemkomst blev turantallet opjusteret, og vi nåede op på 187 arter, bullseye for Annelise.

Denne rapport indeholder:

deltagerliste

rejseplan

dagbog

samlet artsliste

tjekliste over arter og artstotaler

Tak til Hans Eising, Niels Jørgen Rasmussen, Niels Henrik Højbjerg, Søren Nielsen og Jakob Hermann for de flotte billeder, der pryder rapporten. Tak til Jakob Hermann for GPS-kort over vores rute, og tak til Niels Jørgen for herlige Limericks-vers under turen, som bidrager til denne rapport. Og sluttelig tak til alle deltagere for en positiv indstilling og godt humør.

På turlædelsens vegne

René Rantzau og Peter Lafrenz

Holdet samlet på rampen Anatasovsko søen.

Deltagerliste:

Niels Jørgen Rasmussen, Roskilde
 Søren Nielsen, Ålgårde
 Jan Nielsen, Kokkedal
 Susanne Primdahl, Stoholm
 Ulla og Hans Eising, Hasselager
 Niels Henrik Højbjerg, Espergærde
 Annelise Skånstrøm, Frederiksberg
 Kaj Erik Nielsen, Hørsholm
 Eva Heering og Lars Jensen, Lyngby
 Else Agger og Kai Børge Jensen, Ølstykke
 Olaf Christiani, Ringsted
 Lis Eriksen og Helge Sørensen, Trige
 Jimmy Hoen, Smørum
 Thorbjørn Jensen, Virum
 Jakob Hermann, København S
 Britt Pedersen, København N
 Eleonora Ilieva (Ellie) – Lokalguide
 Rene Rantzau, Vallensbæk, DOF Travel turleder
 Peter Lafrenz, Glostrup, DOF Travel turleder

René tæller op. Hvem mangler vi udover Thorbjørns briller? Foto: Niels Henrik Højbjerg

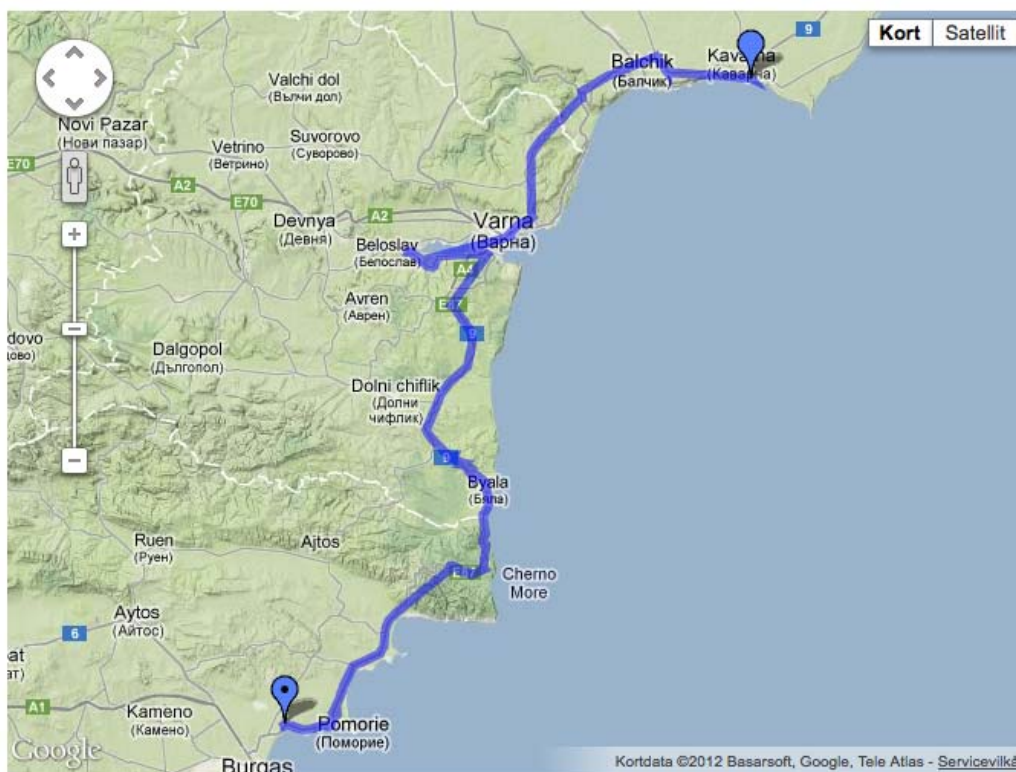
**Limerick - copyright: Niels Jørgen Rasmussen
må kun fremføres overfor folk der kan lide fugle!**

**Voksne mennesker råber lakrids,
blot de ser glimt af en vingespids!
Lakridsfuglen ved Sortehavet,
den har Peter og Rene lavet,
på det kan du være sikker og vis!**

Rejseplan

Søndag den 2/9-12	Afgang Kastrup kl. 05.25 med Bulgarian Air Charter. Landing efter 2 timer og 20 minutters flyvning i Burgas Lufthavn kl. 08.45 lokal tid. Buskørsel til Kavarna med fuglestop undervejs: Pomorie Lake Goritza Forest Via Varna til Yatata Reserve Tjek ind og overnatning på Hotel Monaco, Kavarna
Mandag den 3/9-12	Morgen og formiddagsobs Kap Kaliakra og nærliggende kløft, hvor vi spiser frokost. Kaffepause og vandretur på steppen ved Karmen Briag. Eftermiddagsstop på steppen ved Bulgarevo. Overnatning Hotel Monaco, Karvarna.
Tirsdag den 4/9-12	Morgen og formiddagsobs Kap Kaliakra og nærliggende kløft, hvor vi spiser frokost. Flere stop på vejen til Shabla Tuzla. Eftermiddagsobs ved Shabla Tuzla. Overnatning Hotel Monaco, Karvarna.
Onsdag den 5/9-12	Morgen- og formiddagsbesøg ved Durankulak Lake (Naturcenteret, hotellet og landtangen langs stranden samt fugletårnet på vestsiden) Kaffepause ved restauranten nær Shabla Tuzla med delfinshow i Sortehavet. Eftermiddag: Split af gruppen med tidlig hjemkørsel til hotellet alternativt obs ved Shabla Tuzla. Overnatning Hotel Monaco, Kavarna.
Torsdag den 6/9-12	Morgen og formiddagsobs Kap Kaliakra. Frokost og siesta på Hotel Monaco. Eftermiddags-/aftentur til steppen ved Karmen Briag og Rusalka. Overnatning Hotel Monaco, Karvarna
Fredag den 7/9-12	Tjek ud og afrejse fra Hotel Monaco. Buskørsel til Burgas med stop undervejs. Stor hornugle lokalitet ved kysten nær Varna – White Laguna. Yatata Reserve. Goritza Forest. Banyas (frokostpause) Eftermiddagstur til den nordlige del af Atanosovsko Lake Overnatning Hotel Lazuren, Sarafovo
Lørdag den 8/9-12	Morgenvandring fra Hotel Lazuren langs kysten. Formiddagstur Atanosovsko Lake, nordlige del. Burgas Lake – stop i byen og langs vestsiden. Eftermiddag: rampen/diget Atanosovsko Lake og efterfølgende obs på sydsiden ved Naturcenteret. Afslapning på Hotel Lazuren og afslutningsmiddag på Pomorie Winery. Tilbage til Hotel Lazuren for pakning og afslapning.
Søndag den 9/9-12	Transfer til lufthavn kl. 00.30. Take off kl. 02.00 fra Burgas lufthavn og efter 2 timer og 40 minutters flyvning landing i Kastrup kl. 03.40 lokal tid.

Dagbog

Rute 2/9-12 udarb af Jakob Hermann

Søndag den 2. september 2012

Take off CPH kl. 05.25 med Bulgarian Air Charters Airbus A 320 med fuldt hold på 20 deltagere + 2 DOF Travel ledere, der forventningsfulde flyver mod sydøst til en forhåbentlig herlig fugleuge i Bulgarien. Den forventede flyvetid er 2 timer og 20 minutter. Bulgarien er DOF Travels mest populære rejsemål. Og det er ikke uden grund. Der er altid masser af spændende fugle uanset årstid, og så er det tilmed et billigt rejsemål.

I år har vi lagt hovedvægten på Kap Kaliakra, som er en lille halvø, der rager ud i Sortehavet ved Bulgariens nordlige kyststrækning. Tidligere besøg her har vist et alsidigt fugleliv med primært mange rastende og trækkende småfugle. Rovfugletrækket er mere spredt, da Sortehavets vestlige trækkorridor går længere inde i landet på vej mod Burgas. Vejmeldingen siger højtryk på 4. uge med varmt vejr. Den megen varme har givet tørke i hele Balkan-området med tilhørende skovbrande og udtørrede afgrøder og marker, som også har fyldt i nyhedsstrømmen i Danmark.

Alle 20 deltagere møder mere end rettidigt op i lufthavnen i Kastrup, så bekymringerne omkring manglende tid til tjek ind var ubegrundede. Flyafgangen er fremrykket med 10 minutter i forhold til vores planlagte afgang.

Bulgarian Air Charter har nu fået en ældre Airbus 320 ind på ruten. Tidligere har vi fløjet med endnu ældre MD80-fly. Der er god plads i flyet, især i bagerste halvdel, så der bliver plads for flere af os til hvile i en 3-sæderække med mulighed for en blund i liggende tilstand.

Landing i Burgas lufthavn kl. 08.45 lokal tid til 19 graders varme. Da alle har fået kufferter går vi ud til vores velkomstkomité ved Ellie og Julia fra Explorer 2000, der følger os til bussen. Der var lige lidt småforsinkelser. En glemt kuffert er svær at komme ind til, specielt fordi sikkerhedsforholdene er skærpet væsentligt efter en selvmordsbomber for to måneder siden gik ind i en turistbus med israelske turister, med adskillige dræbte og sårede til følge.

**Limerick - copyright: Niels Jørgen Rasmussen
må kun fremføres overfor folk der kan lide fugle!**

***There was a birder named Ellie,
a delightful Bulgarian delli
was considered a nerd
who knew every bird
and she loved spaghetti in her belly!***

Vi kører nordpå, og stopper på hovedvejen efter 15 minutters kørsel ved Pomorie søen. Nu skal det handle om fugl. Vi går ud i området. De første to laguner er udtørrede. Der har været ild i krattene, og det ryger fortsat, så jo, vi kan bekræfte, at der er tørt i området. Ellie oplyser, at det sidste uge var op til 40 grader i skyggen. I dag er det lidt mere tempereret – vel omkring de 28 grader.

Vi må gå lidt længere for at kunne ud til vandspejlet. Vi ser en flok biædere ude over rørskoven, og de raster på nogle el-ledninger længere ude, men kommer også på deres insektjagt tættere forbi os. Det er altid en fornøjelse at se disse farvestrålende fugle. To tyndnæbbede måger flyver over os. En spurvehøg tæt på viser sig at være en ung balkanhøg. Vadefugle og måger ses rastende på revlerne. En flok atlingænder indeholder en flot han, der fortsat er i sommerdragt.

Pomorie Lake kl. 10.00-11.00, halvsøet 23°C

Toppet Lappedykker 3	Dværgmåge 1
Fiskehejre 25	Tyndnæbbet måge 2
Silkehejre 55	Stær 1000
Skeand 1	Dværgterne 5
Gråand 8	Fjordterne 2
Atlingand 7	Gråspurv 100
Gravand 4	Stillits 2
Balkanhøg 1	Rødrygget tornskade 2
Tårnfalk 3	Isfugl 1
Vibe 3	Allike 2
Klyde 3	Husskade 15
Rødben 25	Hvid vipstjert 6
Hvidklire 4	Gul vipstjert 2

Tinksmed 1	Knopsvane 1
Sortklire 2	Biæder 16
Svaleklire 2	Landsvale 40
Hjejle 1	Bysvale 6
Lille præstekrave 3	Digesvale 15
Skarv 40	Stor præstekrave 1
Middelhavsmåge 15	Klippedue 3
Hættemåge 30	

Vi går tilbage til bussen og kører videre nordpå gennem smukke bjerge. På plateauet passerer vi Banya, et sted der ofte er godt til rovfugle, da de kommer relativt lavt nede, når de efter glid skruer sig op i bjergenes termik. På vej ned ad nordskråningen stopper vi en brakmark med mange rovfugle i luften, bl.a. ses flere ørnevåger på jagt. Endvidere et mylder af svaler. Glade og veltilfredse over de smukke ørnevåger kører vi til en lille by før Goritza for at få frokost. Vi har ikke fået vådt eller tørt siden Kastrup, medmindre at man købte forplejning i flyet, og det var vist de færreste, der fik gjort dette.

Pomorie – Banya – Goritza kl. 11.00-12.10

Ellekrage 3	Hedehøg 2
Solsort 2	Landsvale 300
Musvåge 11	Bysvale 15
Rørhøg 1	Sanglærke 1
Ørnevåge 6	

Frokostpause syd for Goritza kl. 12.15-13.15

Mellemflagspætte 1
Pirol 1
Tårnfalk 1
Landsvale 15

På restauranten blev vi modtaget af en stor tallerken tomatsalat med fetaost, og vi kaster os sultne over de velsmagne, solmodne tomater. Herefter en ordentlig portion bulgarsk Musaka, som de fleste dog kæmper en del med – for at give op og lade resten gå ud.

En solid forret gjorde godt. Foto: Niels Henrik Højbjerg

Efter frokosten kører vi 5 minutter videre nordpå til Goritza Forest, der specielt er kendt for sine spætter, herunder mellemflagspætten. Spætterne er dog ikke særlig samarbejdsvillige her midt på dagen. Kun nogle store flagspætter lod sig se. Flere var dog heldig, at få set mellemflagspætten tidligere ved frokoststedet. Den kom og landede i et udgået træ for senere at flyve over os med en nød i næbbet.

Udover få spætter var der ikke meget fugleliv at spore i Goritza-skoven. Spætmejsen og nogle forkølede kald fra den korttåede træløber var højdepunkterne, hvis man da ikke lige er til sommerfugle, da flere sørgekåber sås. Når de landede var de utroligt svære at se, da undersiden af de sammenklappede vinger er godt kamufleret.

Goritza Forest kl. 13.30-14.15

Grønspætte 1 hørt	Bogfinke 1
Korttået træløber 3	Musvit 1
Stor flagspætte 2	Sort stork 1 overflyvende
Spætmejsen 3	Sørgekåbe 5
Gråspætte 1 hørt (Ellie)	
Mellemflagspætte 1 hørt (Ellie)	

Everybody back to the coach og næste stop bliver Yatata Reserve ved Varna-floden ikke langt fra Varna by. På en bakketop er der fint udsyn over vådområdet, der ligger i tilknytning til floden. Flere hejrerarter, såsom purpur, top og sølv sås fint. Dværgskarven er pænt repræsenteret. Tiden flyver afsted i det gode selskab og den smukke udsigt.

Kom så spætter. Hvor er I? Foto: Niels Henrik Højbjerg

Yatata Reserve kl. 15.00-16.30

Purpurhejre 2	Tophejre 3
Grågå 6	Blishøne 35
Silkehejre 5	Blåmejse 1
Sølvhejre 2	Hættemåge 18
Dværgskarv 19	Grønbenet rørhøne 1
Skarv 30	Krik/Atlingand 4
Toppet lappedykker 5	Tyndnæbbet måge 1 2K + 4 ad.
Lille lappedykker 4	Hættemåge 6
Biæder 11	Rørhøg 1
Gråand 50	Gransanger 2
Stær 4900	Musvåge 1
Landsvale 4	

Ellie til Peter: Behøver du at rende i r.... på mig hele tiden? Yatata Reserve. Foto: Hans Eising

For at komme videre nordpå må vi tilbage til Varna. Undervejs giver Ellie os en lektion i stedets kulturelle highlights. Fx om den gyldne ged, som er dateret til at være den første tamged, som er fundet ifm. udgravninger af fortiden. Varna er en rigtig hyggelig by til trods for hele 300.000 indbyggere og megen industri. At sidde på en fortorvsrestaurant med en kop kaffe og is var meget tillokkende for flere af deltagerne.

Det sidste ben til Kavarna og vupti, så står vi uden for Hotel Monaco. Området omkring hotellet bærer fortsat præg af finanskrisen i 2008. Adskillige hoteller/timeshare komplekser er halvt færdigbygget, fordi pengene slap op, og de ligner spøgelseshuse. Vi nyder udsigten fra altanerne på hotel Monaco. Alpesejlere og en håndfuld rødryggede svaler fylder luften sammen med andre svalearter. René savler over yngre Middelhavsmåger.

Hotel Monaco, Karvarna var "på toppen". Foto: Hans Eising

Udsigten fra restauranten, Hotel Monaco. Foto: Niels Henrik Højbjerg

Varna-Kavarna kl. 16.30-18.30

Allike 1	Rødrygget tornskade 3
Gråspurv 15	Musvåge 3
Gråkrage 3	Lærke Sp. 1
Tyrkerdue 8	Stenpikker 2
Skovskade 1	Gul Vipstjert 2
Tårnfalk 1	Ørnevåge 1

Vi indtager vores måltid på Hotel Monacos "lysthus" restaurant med den fantastiske udsigt. Tre retter god bulgarsk husmandskost. Bestyreren byder velkommen og serverer et glas polimut (rakjia), der kradser godt i ganen. Han er også leverancedygtig i eget fremstillet rødvin.

**Limerick - copyright: Niels Jørgen Rasmussen
må kun fremføres overfor folk der kan lide fugle!**

**Skal du ha øl til din pizza
skal du be' om Kamenitza!
Zagorka slukker tørst
når den er allerstørst,
og det skal der ej laves vits af!**

Hotel Monaco, Kavarna kl. 18.30

Biæder 30	Husskade 8
Alpesejler 14	Skovskade 1
Landsvale 80	

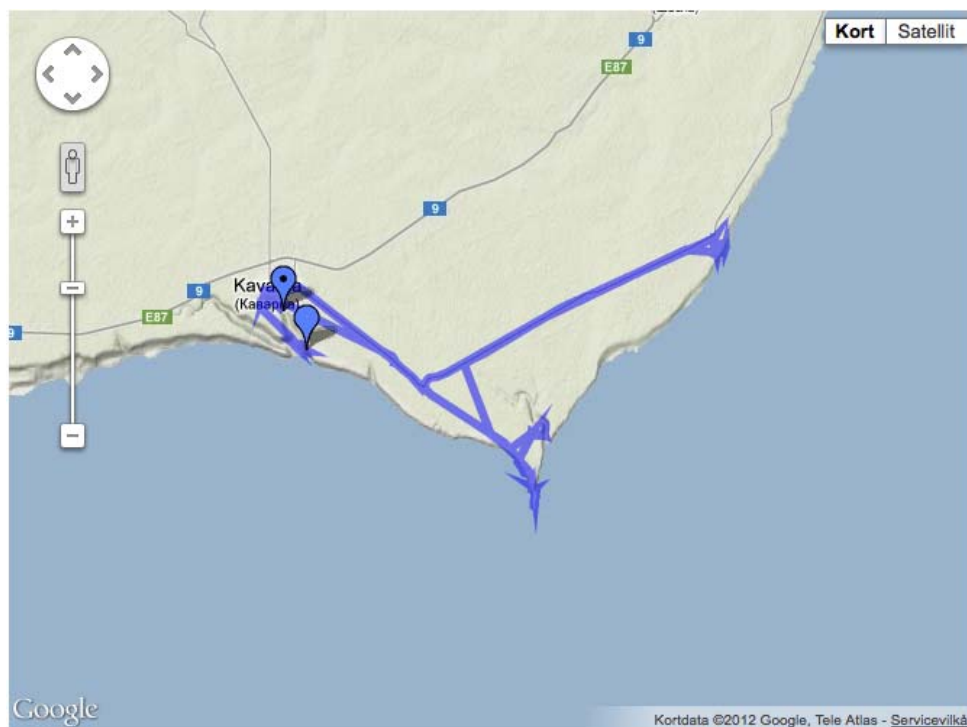
En dejlig – men også hård – dag er til ende. Hele 82 arter er på listen her på første dag. Og nu trænger vi alle til at få sovet. Godnat.

Dagens fugl: Alpesejler (efter 3 x kampvalg!!)

Limerick - copyright: Niels Jørgen Rasmussen
må kun fremføres overfor folk der kan lide fugle!

***Alpesejlers frydeskrig
er intet andet lig!
Fartens glæde
er klart til stede
i hvert vingesus og -smig!***

Mandag den 3. september 2012

Rute 3/9-12 udarbejdet af Jakob Hermann

Hotel Monaco, Kavarna kl. 06.30-07.00

Lille fluesnapper 1	Rødrygget svale 1
Alpesejler 1	Rørhøg 1
Middelhavsmåge 8	Spurvehøg Sp. 1
Løvsanger 1	Pirol 1

Klokken er her i skrivende stund 17.30, og vi har nu været i bad og sidder på Hotel Monacos terrasse og skuer over til klippen overfor, hvor alpesejlerne og svalerne foretrækker at være. I dag har det været op til 29 grader varmt.

Så er vi her endelig, og den rødryggede tornskade tager imod os. Foto: Niels Jørgen Rasmussen

Det har igen været en rigtig fin dag. Der har hele tiden været noget at se på ved Kap Kaliakra, hvor vi startede fra P-pladsen kl. 07.30. Flere stenpikkere sås fra det øjeblik vi trådte ud af bussen. Det var både almindelig stenpikkere og nonnestenpikkere. Flere af nonnerne er først nu startet på fældningen. Specielt to fugle er meget nær sommerdragt. Vi slendrer stille og roligt ud til spidsen af kappet. Små fluesnappere tikker – vi har snart noteret over 10 fugle. En overtrækkende sølvhejre med strakt hals skaber forvirring – hvem sagde flamingo?

**Limerick - copyright: Niels Jørgen Rasmussen
må kun fremføres overfor folk der kan lide fugle!**

**En DOF-ers Viagra
er Kap Kaliakra.
Der kan være træk
og alt fløjet væk,
og så hjælper kun Abra-ca-dabra!**

Porten til Kap Kaliakra. Foto: Niels Henrik Højbjerg

Kap Kaliakra kl. 07.30-11.00, skyfrit, 26°C

Gul vipstjert 45	Blåmejse 1
Landsvale 80	Tyrkerdue 6
Stær 125	Gråspurv 20
Rørhøg 2	Hedehøg 1
Bysvale 80	Gul vipstjert 20
Rødrygget tornskade 13	Sanglærke 1
Hvid vipstjert 1	Stenpikker 4
Biæder 18	Rosenbrysted tornskade 1
Bomlærke 1	Klippedue 3
Tornsanger 4	Middelhavsmåge 75
Dværgmåge 5	Østlig bleg gulbug 2
Markpiber 1	Løvsanger 2
Spansk spurv 15	Hærfugl 1
Nonnestenpikker 6	Silkehejre 2
Skeand 8	Grå fluesnapper 1
Hvepsevåge 1	Lille fluesnapper 12
Sølvhejre 1	Gærdesanger 2
Gulbug 2	
Topskarv 5	Øresvin (Bottlenosed Dolphin) 3
Vandrefalk 1	

På tilbageturen drikkes der lidt kaffe, og der spises is i restauranten ved Raderstationen. Vi forlader kappet og kører til den nærliggende kløft. Bussen stopper på toppen, så vi går ned ad den lille asfaltvej. Her er smukt, selvom vindmøllerne også har nået kanten af slugten. Antallet af møller er eksploderet siden 2009. Godt for CO2-belastningen, men en trussel for fugletrækket. Ellie fortæller, at der holdes øje med fugletrækket, idet 5 observatører holder øje med store koncentrationer af trækkende fugle med brede vindefang. Er der fx gang i storketrækket, så ringes der til el-selskabet, og vindmøllerne stoppes indtil trækket stilner af igen.

Limerick - copyright: Niels Jørgen Rasmussen
må kun fremføres overfor folk der kan lide fugle!

***Naturen er ikke sart,
den er mangfoldig, parat !
Men en Nonnestenpik'
og en Munk er ik'
til celledeling parat!***

Kløften kl. 11.00-13.30

Lille fluesnapper 14	Ørnevåge 3
Hedehøg 1	Isfugl 1
Balkanhøg 2	Turteldue 2
Spurvehøg 1	Tyrkerdue 2
Aftenfalk 1 ad. han	Munk 2
Mursejler 1	Rødrygget tornskade 3
Sydlig nattergal 1	Gråand 2
Gærdesanger 3	Alpesejler 1
Biæder 25	Bysvale 19
Rørsanger 2	Digesvale 2
Bogfinke 1	Løvsanger 1
Grønirisk 3	Stær 30

Et andet godt initiativ her i Bulgarien er etableringen af yngleplatforme til slagfalke på toppen af højspændingsmaster. Det er et initiativ, som er udsprunget i Ungarn, som Bulgarien også har tilsluttet sig. Medens redeplatformene placeres på højspændingsmasterne slukker el-selskabet for strømmen i de 40 minutter, det tager at få redeplatformen på plads. Her er reden godt sikret mod æg og ungetyve. Bestanden af slagfalke er meget truet pga. plyndring af unger med salg til oliesheiker for øje.

Vi ser fine balkanhøge i kløften, bl.a. en ungfugl og en han siddende i fint medlys på klippevæggen overfor. En ung hedehøg søgte føde i nærheden af balkanhøgene, og høgene var straks på vingerne og klar til at moppe den.

Ikke så tit man ser rastende Balkanhøge. Her er to unge fugle. Foto: Søren Nielsen

**Limerick copyright: Niels Jørgen Rasmussen
må kun fremføres overfor folk der kan lide fugle!**

***En Hedehøg fik hedetur
og tog til Bulgarien på kur.
Men temperaturen var høj,
den blev mer' og mer' sløj,
og ønsked' sig nordpå retur !***

Vi får frokost bragt ud i kløften af personalet fra Hotel Monaco. Varme braserede kartofler, tomat, agurk og en velkrydret medisterpølse på pind. Desserten er velsmagende og består af saftige ferskener. Efter frokost og kaffe, kører vi til steppen ved Karmen Briag. Det er varmt, men der blæser en kølig brise fra havet. Vi ser en sjælden ederkop - *Argiope lobata* - på toppen af klippen udmød havet – en spøjs fyr. Vi leder efter lærker, og det lykkes også efterhånden at få set 6 korttåede og 5 kalenderlærker. Dog var det ikke alle, der var på det rette sted på det rette tidspunkt. En markpiber var tillægsgevinst.

Karmen Briag kl. 14.00-16.00

Kalanderlærke 5	Ørnevåge 1
Korttået lærke 6	Dværgmåge 16
Toplærke 5	Biæder 7
Nonnestenpikker 1	Landsvale 8
Stenpikker 1	Hærfugl 1
Middelhavsmåge 35	Argiope lobate (ederkop) 1
Fjordterne 18	

Ederkoppen med det latinske navn *Argiope lobate*, som vi så ved Karmen Briag. Foto: Hans Eising.

Sidste stop er steppen ved Bulgarevo. Der er ikke meget steppe tilbage her, og der er her sent på eftermiddagen ret fugletomt. Nogle af deltagerne tager til et græsområde på den anden side af vejen, og har her lidt mere. Bl.a. høres vagtel, og der ses top- og kalenderlærke.

Karmen Briag-Bulgarevo kl. 16.10-16.40

Ellekrage 4	Grå fluesnapper 3
Ørnevåge 1	Toplærke 1
Musvåge 3	Aftenfalk 1 – 2K han

**Limerick copyright: Niels Jørgen Rasmussen
må kun fremføres overfor folk der kan lide fugle!**

**Hvorfra er det kommet til måden
hvorpå Ellekrager er løse på tråden?
En busfuld af DOF-fer,
der alle er proffer,
vil gerne være med til at løse gåden!**

Bulgarevo Steppen kl. 16.40-17.15

Vagtel 3	Toplærke 3
Biæder 15	Ellekrage 2
Rødrøgget Tornskade 3	Gråspurv 15
Balkanlæg 1	Kalenderlærke 1

Tilbage til hotel Monaco og 3 retter! Vi har i dag fået et væld af fugleoplevelser, bl.a. på Kap Kaliakra, med dets dramatiske historie. Det siges at være stedet, hvor der for godt 600 år siden udspillede sig et usædvanligt drama. Dengang erobrede tyrkerne området, dræbte de lokale mænd og gjorde sig klar til at voldtage kvinderne.

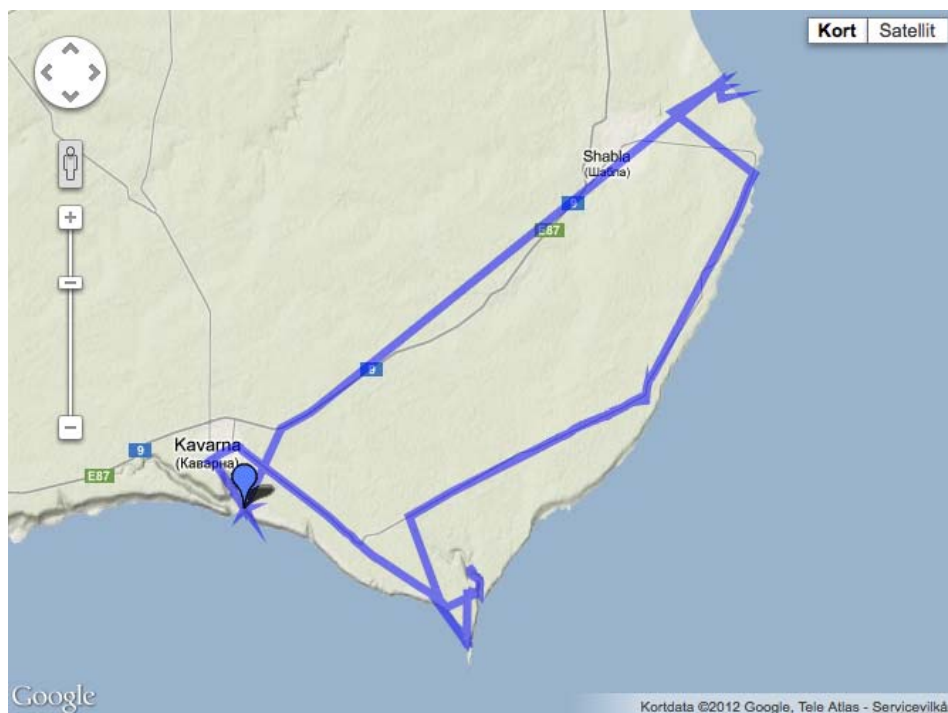
For at undgå denne skæbne bandt 40 unge kvinder, ifølge sagnet, deres hår sammen og sprang ud over klippesiden og i den sikre død. Om sagnet passer, ved ingen, men sikkert er det, at tyrkerne havde magten i området fra slutningen af 1300-tallet og flere århundreder frem.

Dagens fugl: Balkanhøg.

**Limerick copyright: Niels Jørgen Rasmussen
må kun fremføres overfor folk der kan lide fugle!**

**Vi var i kløften på besøg
hos den sjældne Balkanhøg.
Diner Transportable
-tres formidable!
og Biædere omkring os føg!**

Tirsdag den 4. september 2012

Rute 4/9-12 udarbejdet af Jakob Hermann

Vejret er igen sommerligt med få skyer og mellem 16-29 grader.

Morgenmad igen kl. 06.15 med yoghurt, ost, skinke, feta, tomat og toasted brød, som glider ned med en kop kaffe/the.

Hotel Monaco kl. 07.00

Grønspætte	1 hørt
Steppehøg	1 (lille en sammen med hedehøg)
Hedehøg	1
Sorthovedet måge	5
Middelhavsmåge	125
Rødrygget svale	1
Grå Fluesnapper	1
Allike	2
Gransanger	1

Mens vi venter på afgang ved bussen kommer der to trækkende kærhøge relativt lavt over os. Vi opdager dem først, da de har passeret, men sammen får vi et meget pædagogisk indtryk af forskellen på en hede- og steppehøgs jizz. En god start og vi kører til Kap Kaliakra. Der var høj aktivitet på småfuglefronten. Talrigst var rødrygget tornskade, men også lille fluesnapper og tornsanger var flot repræsenteret. En citronvipstjert, to hortulaner og flere markpibere trækker over.

Efter to timer var festen forbi, og der bliver stille i krattene. Småfuglefaldet siver stille og roligt længere ind i landet, og trækket går i stå. Vinden friskede op fra nordøst, en vindretning som ikke giver træk af de store vingefang, så erstatningen for småfuglene udeblev.

Nonnestenpikker i kraftig fældning. Foto: Hans Eising

Kap Kaliakra kl. 07.30-10.15, skyfrit, nordlig vind, 21°C

Skovpiber 2	Steppe-/Ørnevåge 1
Nattergal 2	Bynkefugl 8
Tornsanger 19	Sydlig nattergal 1
Rødrygget Tornskade 35	Munk 1
Gul vipstjert 26	Tornirisk 6
Markpiber 6	Tårnfalk 1
Lille Fluesnapper 26	Nonnestenpikker 6
Citronvipstjert 1 trk	Hvid vipstjert 4
Turteldue 1	Havesanger 1
Pirol 3	Spansk spurv 12
Stenpikker 11	Alpesejler 2
Grå fluesnapper 3	Løvsanger 1
Mursejler 1	Dværgmåge 4
Skarv 21	Balkanlæg 1
Rosenbrystet Tornskade 1	Fjordterne 16
Biæder 10	Topskarv 10
Gærdesanger 4	Øresvin 4

Kløften kl. 10.30-13.15, skyfrit, 27°C

Lille fluesnapper 4	Purpurhejre 1
Tornsanger 11	Biæder 65
Gærdesanger 3	Balkanlæg 2
Grå fluesnapper 9	Tårnfalk 1
Gulbug 1	Solsort 1
Blåmejse 1	Nattergal 1
Musvåge 1	Pirol 1
Munk 3	Kernebider 3
Musvit 1	Lærkefalk 1
Gul vipstjert 5	Bysvale 50
Løvsanger 6	Landsvale 15
Hedehøg 2 – 1K	Mursejler 1

Kap Kaliakra – Shabla Tuzla kl. 13.15-13.50

Biæder 16
Rosenbrystet tornskade 2
Ellekrage 2
Våge Sp. 1

Vi kører derfor nordpå for at besøge Shabla Tuzla søen med stop undervejs for at se efter rastende ellekrager og aftenfalke m.v., som ofte ses her. Det blev også et stop ved en af de observatører, der var sat til at overvåge de store vingers fugletræk. Ingen storke eller noget markant rovfugletræk var meldingen. Dog var der set en slangeørn.

Cafe ved Shabla Tuzla kl. 13.55-14.40, skyfrit 28°C

Syrisk flagspætte 1
Pirol 3
Skovspurv 4
Husrødstjert 1 juv.
Gærdesanger 1
Stillits 1

Ved Shabla Tuzla bliver vi mødt med relativt meget vand i søen. Hvor hulen er det kommet fra? Det har jo efter sigende ikke regnet i flere uger. Pumper man mon vand ind? Nå, men skidt med det, for her er masser af fugle, og det er jo det vigtigste. Der er også etableret en fugletårn ved den vestlige ende. Her er fin udsigt her i eftermiddagssolen med dejligt medlys, som eftermiddagen skrider frem bliver endnu mere perfekt, når varmemflimmeren forsvinder. Og tilmed er vi tættere på fuglene.

Vi ser mange terner, ænder og vadere. Nogle lokale observatører, herunder lederen og reservatbestyreren melder om hele 11 hvidøjede ænder i den sydlige ende. Vi (nogle af os) havde dog ikke rigtig tid til at se efter hvidøjede ænder! Mudderet i Shabla Tuzla anvendes til mudderbad, da det er meget svovlholdigt. En ♀ 25K+ i fødselsdragt kom for at indsamle mudderet. Hun brugte lejligheden til selv at få et lille mudderbad. Spændende oplevelse, specielt hvis man er ♂ 60K+ og en gammel gris.

**Limerick copyright: Niels Jørgen Rasmussen
må kun fremføres overfor folk der kan lide fugle!**

**Mudderkliren i Eva-kostume
må elske en særlig parfume.
Først et sort mudret håb,
så en Sortehavs-dåb
for sådan er den lokale kutyme!**

Nå, de hvidøjede ænder kom efterfølgende i hus, og jo, de var da også meget smukke. Herudover tre ternearter, 16 arter vadefugle med kærløber og rødvinget braksvale samt 1 rusten and var højdepunkterne.

**Limerick copyright: Niels Jørgen Rasmussen
må kun fremføres overfor folk der kan lide fugle!**

**En Hedehøg og en Svaleklire
begge efter kølighed higer.
En svalebajer til hedetur
er alletiders varmekur,
og behovet er stort mellem 2 og 4.**

Shabla Tuzla kl. 15.20-18.15

Gravand 1	Knopsvane 14
Rustand 1	Blisgås 1
Rødvinget Braksvale 1	Knarand 2
Lærkefalk 1	Blishøne 1
Rørhøg 1	Musvåge 1
Pungmejse 1	Kærløber 1
Fiskehejre 6	Krumnæbbet ryle 1
Skeand 14	Svaleklire 3
Atlingand 15	Sortklire 8
Hvidøjet and 11	Rødben 4
Gråand 30	Stor kobbersneppe 4
Almindelig ryle 60	Storspove 1
Temmincksryle 8	Dobbelbekkasin 2
Dværgryle 4	Middelhavsmåge 15
Brushane 13	Dværgmåge 3
Tinksmed 15	Hættemåge 2
Stor præstekrave 1	Tyrkerdue 8
Lille præstekrave 2	Gul vipstjert 2
Hvidskægget terne 39 1k +1 ad	Drosselrørsanger 1
Fjordterne 25	Gærdesanger 1
Sortterne 4 1K + 1 ad.	Tornsanger 2
Hvidvinget Terne 1 ad.	Lille fluesnapper 9
Biæder 35	
Digesvale 1000	
Landsvale 75	
Damklire 6	
Rødrygget svale 1	
Pirol 3	

Hotel Kavarna kl. 19.00-20.00, skyfrit 24°C

Rødrygget Svale 4
Citronvipstjert 1 trk
Alpesejler 50
Solsort 3
Aftenfalk 1 ad. han

En lang dag er ved at være forbi. En forrygende morgen, nogle varme og sløve middagstimer og så et festfyrværkeri af fugle ved Shabla Tuzla. Vi så hele 106 arter i dag, og er nu på 144 totalt på turen efter tre dage. Ikke dårligt!

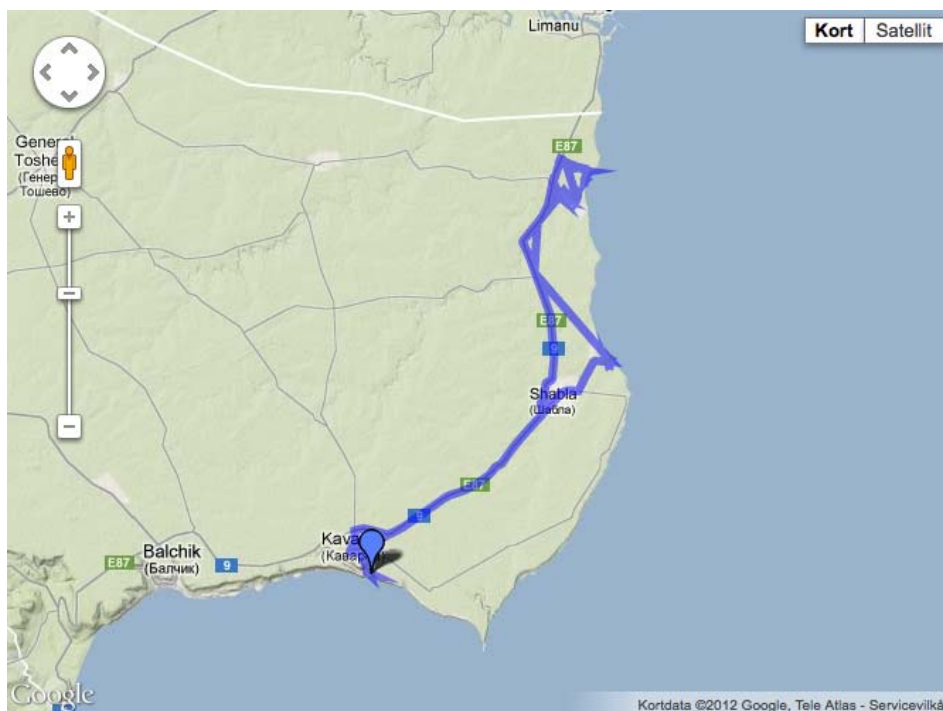
En kandidat til turens fugl. Foto: Niels Jørgen Rasmussen

Dagens fugl: Bjælde

**Limerick copyright: Niels Jørgen Rasmussen
må kun fremføres overfor folk der kan lide fugle!**

***De sjove Bjælde-lyde
er altså lette at tyde.
Det er boblende fryd
på rejsen mod syd
De skal se, hvad Afrika ka' byde!***

Onsdag den 5. september 2012

Rute 5/9-12 udarbejdet af Jakob Hermann

Vejr: NØ 1-2, 0/8, 17-30 °C

Hotel Kavarna kl. 06.00, let skyet, 18°C

Kirkeugle	1
Sangdrossel	1

Kavarna-Durankulak kl. 06.20-07.10

Husskade	12
Skovskade	2
Stær	100
Tyrkerdue	11
Ellekrage	3
Gøg	1

Dagens program er et besøg ved Durankulak Lake. Afgang hotel Monaco kl. 06.15. Kirkeuglen kalder til morgenvækning, inden den selv går i seng.

Første stop ved Durankulak er ved Naturcenteret, hvor vi får morgenmadsposten udleveret. Der er dog slet ikke tid til at spise den nu. En ung dværghejre underholder os, mens den kravler rundt i rørskoven tæt på os. Cettisanger ses, høres kalde, og fotograferes. Isfuglen sås flere gange.

Lake Durankulak – naturcenteret – kl. 07.15-08.15, 21°C

Isfugl 1	Cettisanger 2
Dværghejre 1 juv	Sivsanger 1
Bomlærke 5	Vandrikse 1 hørt.
Spansk spurv 300	Rørhøg 1
Digesvale 500	Toppet lappedykker 3
Bysvale 5	Lille fluesnapper 1
Landsvale 10	Husskade 3
Tyrkerdue 5	Musvåge 1
Fiskeørn 1	Biæder 4
Purpurhejre 1	Stær 125
Skarv 17	Gråkrage 1
Syrisk flagspætte 1	

Næste stop bliver ved hotellet og landtangen, der adskiller Sortehavet og Durankulak søen. Vi forsøger os med lidt lille rørsanger obs i sivkanten. Desværre ville den ikke lege med. Vi vandrer et stykke ud ad landtangen, men det blev ikke til det store fugleudbytte. Varmen er taget til, og det mærkes hurtigt på fugleaktiviteten. Dog falder der et par nye turarter af. Vi går tilbage til hotellet, og der bliver tid til badning, kaffe- og øldrikning efter smag og lyst. Ved hotellet er en stakkels dværgmåge blevet viklet ind i en strimmel plastic, som hænger 1½ meter efter den. Den kunne flyve lidt, men må nok se i øjnene at den kommer til at lide sultedøden, medmindre en rovfugl stopper dens pinsler.

Lake Durankulak – Hotel og landtange – kl. 08.30-12.20, 26°C

Drosselrørsanger 2	Gul Vipstjert 1
Rørhøg 4	Råge 2
Hvid vipstjert 1	Hvidklire 1
Cettisanger 1	Sandløber 4
Isfugl 1	Knopsvane 2
Mudderklire 1	Allike 3
Silkehejre 4	Taffeland 1
Sorthalset Lappedykker 5	Fiskehejre 1
Purpurhejre 1	Skægmejse 2
Hvidskægget Terne 3	Spurvehøg 1
Rørdrum 1	Gråkrage 2
Musvåge 2	Silkehejre 10
Turteldue 2	Sølvhejre 4
Tårnfalk 1	Splitterne 8
Pungmejse 2	Dobbelbekkasin 1
Bjergvipstjert 1	Hvid stork 1
Rødrygget Tornskade 4	Dværgmåge 2
Hvid vipstjert 1	Stenpikker 1
Biæder 2	Middelhavsstenpikker 1

Savisanger 3	Hættemåge 3
Tophejre 4	Hærfugl 1
Rørsanger 4	Fjordterne 75
Rørspurv 2	Atlingand 12

Sidste stop her ved Durankulak søen var nær fugletårnet med udsigt over landtangen. Varmen har nu sat sit præg på såvel fugle som deltagere. Holdet der gik til diget så fiskeørn. Fugletårn-holdet så ingenting, udover varmeklimmer. Og de kom ikke op i tårnet, da det var aflåst. Vores frokost ankom med med bil helt fra hotel Monaco. Det kan man da kalde dinner transportable (2 x 40 km). Og hvilken service, og vi har jo i forvejen trukket veksler på dem i forvejen med tidlig morgenmad og lunchboxe bragt ud til Kap Kaliakra.

Vi kører sydpå og napper eftermiddagskaffen på restauranten ved Shabla Tuzla. Her får vi først parade-flyvning af fiskeørne, og herefter delfin-opvisning med masser af springende delfiner. Herligt, og tilmed siddende i skyggen af parasollerne og med servering af kolde og varme drikke.

Lake Durankulak – Fugletårnet – kl. 12.30-14.00, 28°C

Huskskade 4	Dværgskarv 1
Løvsanger 1	Fiskeørn 1
Rødrygget Tornskade 3	Spansk Spurv 50
Gråfluesnapper 2	Krikand 6
Skarv 1	Purpurhejre 1
Fiskehejre 3	

Gruppen deles om eftermiddag. Halvdelen af holdet tager bussen tilbage til hotellet, og resten går til fugletårnet ved Shabla Tuzla. Her er der igen i dag mange af fugle, om end der ikke var lige så intensivt, som i går. Fire overflyvende rovterner lyser op, og kærløberen ses igen. Kl. 18 kører restholdet tilbage til hotellet. En kirkeugle ses hastigt fra bussen, men turlederen tænker kun på mad, og bussen kører videre. Det var nok en fejl-disposition. Det er bedre at blive uvenner med kokken end deltagerne. Turlederen sov ikke i flere nætter herefter.

Shabla Tuzla – strandbaren – kl. 14.45-15.45

Øresvin 20	Gul vipstjert 7
Fiskeørn 3	Sandløber 8
Tyndnæbbet måge 22 syd	Middelhavsmåge 25
Fjordterne 125	Landsvale 15
Almindelig Kjove 1	

Delfinshow Shabla – det kan man da kalde ferie! Foto: Hans Eising

**Limerick copyright: Niels Jørgen Rasmussen
må kun fremføres overfor folk der kan lide fugle!**

***Man må overhovedet ikke råbe
efter en Balearisk Skråpe!
Den er på gennemtræk,
altid fandens langt væk,
se den tæt på ka' man kun håbe!***

Shabla Tuzla – fugletårnet - kl. 15.45-17.30

Rovterne 3	Almindelig Ryle 3
Brushane 31	Hættemåge 4
Temmincksryle 11	Krikand 15
Dværgryle 5	Atlingand 9
Hvidklire 1	Kærløber 1
Sortklire 2	Damklire 6
Blisgås 1	Rødben 6
Hvidskægget Terne 72	Lille Præstekrave 2
Tinksmed 38	Knopsvane 5
Stor præstekrave 7	Krumnæbbet ryle 3
Sortterne 1	Agerhøne 10
Rustand 1	Digesvale 500
Gravand 1	Almindelig ryle 16

Hotel Kavarna kl. 19.00

Rødrygget svale	4
Sorthovedet Måge	1 1K
Alpesejler	50

Til middagen underholder Niels Jørgen os med Limerick poesi. Limerick er en kort, ofte humoristisk eller frivol form for digt, der overholder en bestemt struktur. Hvor får han det dog fra?

Der er i øvrigt forbløffende, som megen viden og så mange forskellige interesseområder, som deltagerne på DOF-turerne medbringer. Og lysten til at formidle og underholde er stor. Det er en ting, som jeg synes, der gør DOF-ture så specielle.

Limerick copyright: Niels Jørgen Rasmussen
må kun fremføres overfor folk der kan lide fugle!

***De andre forstår os ikke,
når vi efter fuglene kigge!
Kun en ornitolog
synes vi er rigtig klog'.
Alle de andre synes det ikke!***

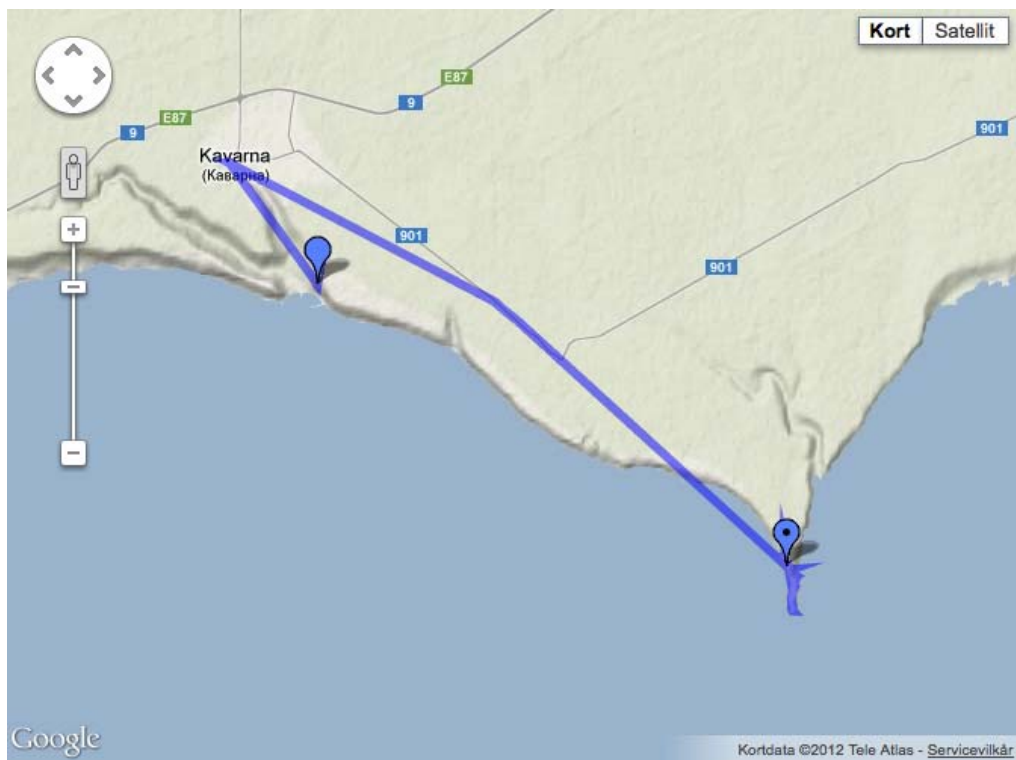
Dagslisten blev her på 4. dagen hele 112 arter (og 147 totalt).

Dagens fugl blev til dagens dyr: Øresvin (Bottlenosed Dolphin).

Limerick copyright: Niels Jørgen Rasmussen
må kun fremføres overfor folk der kan lide fugle!

***Dagens fugl var en favorit af min
udrustet med et flippergrin!
One of those
with a bottlenose:
– en ganske Almindelig Delfin!***

Torsdag den 6. september 2012

Rute 6/9-12 formiddag udarbejdet af Jakob Hermann

Hotel Kavarna, kl. 05.45

Kirkeugle	1 hørt
Flagermus Sp.	2

Vi står igen på Kap Kaliakra kl. 7. Ikke det store fald i dag, selvom den rødryggede tornskade er godt repræsenteret. Ret hurtigt ses dog en høgesanger, og pludselig var der to. Som alle obs her i krattet, så er de korte. Det lykkedes dog at få den ene set igen, så lidt flere fik den i bogen, men det handler ofte om, hvorvidt man lige er på det det rette sted, på det rette tidspunkt.

I dag var der mange Rødryggede tornskader. Foto: Niels Jørgen Rasmussen

En rødstrubet piber blev hørt af turladelsen. En flok sortstrubede lommer fløj lige tværs over kappet og over vores hoveder. Senere kommer flere forbi, bl.a. nogle i delvis sommerdragt. Ellie ser en spændende fugl, men responstiden var alt for kort, inden den forsvandt bag klipperne. Hun fablede om eleonorafalk, men mon ikke at der bare var tale om en Ellie-ovre falk!

**Limerick copyright: Niels Jørgen Rasmussen
må kun fremføres overfor folk der kan lide fugle!**

***At kende hver fuglestemme
og hver fugls jizz at fornemme,
det er ret svært,
men vi får det lært,
hvis vi starter med dem, der er nemme!***

Vi bruger hele formiddagen på kappet. Som timerne skrider frem fyldes P-pladsen med biler og antallet af turister øges betragteligt. Det er nemlig national helligdag i dag. Befrielsen fra Det osmanniske Rige fejres.

Hov, det er sku langt ned. Rosenbrystet tornskade på afgrundens rand. Foto: Hans Eising

Kap Kaliakra, kl. 07.00-11.30, 17-28°C

Svaleklire 1	Pirol 3
Biæder 200	Stor./Syrisk Flagspætte 1
Lærkefalk 2	Stenpikker 6
Høgesanger 2	Hvid vipstjert 1
Nonnestenpikker 12	Tornsanger 3
Hedehøg 2	Gærdesanger 1
Gul Vipstjert 32	Tårnfalk 1
Sangdrossel 1	Alpesejler 3
Stillits 4	Hærfugl 1
Skovpiber 3	Steppe-/Hedehøg 1
Rødrygget Tornskade 300	Lille Skrigeørn 1
Rødstrubet Piber 1 h	Musvåge 2
Sortstrubet lom 14	Topskarv 11
Sydlig Nattergal 1	Lille fluesnapper 25
Sølvhejre 21	Rødrygget Svale 1
Turteldue 1	Middelhavsstenpikker 1
Bomlærke 9	Balkanhøg 1
Fiskehejre 8	Lille Skrigeørn 1

Ved 12-tiden kører vi tilbage til Hotellet og holder siesta. Vi har planlagt en eftermiddags-/aftentur til steppen ved Karmen Briag og Rusalka for at se efter lærker og triel. Under siestaen obses der fra alternaterne. En rovfugl dukker op over bjergkammen. Den runder den store klippe lige syd for hotellet, og flyver så tilbage i hovedhøjde lige mod dem, som stod i svedte på altanerne. Det var en slangeørn! Jakob skyder 200 billeder – taler vi om en kandidat til forsiden af rapporten?

Hotel Monaco, kl. 12.15-15.30, let skyet, 25°C

Fiskehejre	4
Slangeørn	1
Lærkefalk	2
Tårnfalk	1
Alpesejler	8
Løvsanger	1
Musvit	2
Biæder	200
Middelhavsmåge	20

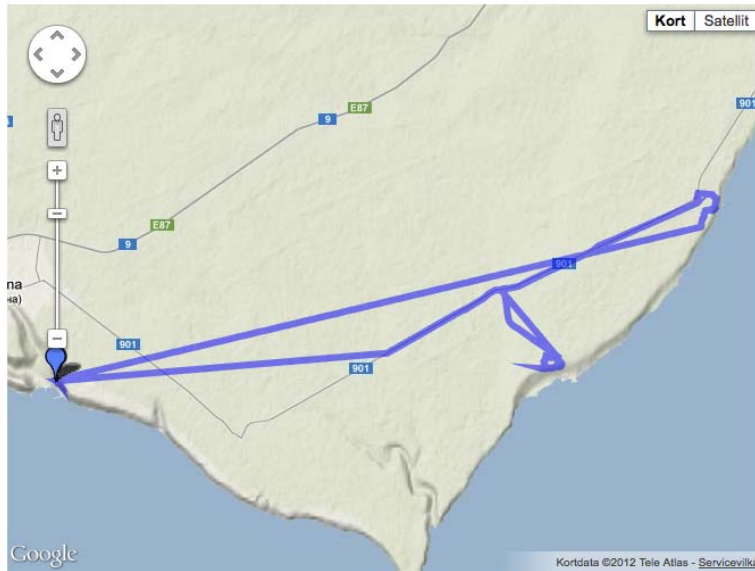
Lærkerne ved Karmen Briag ses med noget besvær. Sås opflyvende og så bagfra for at dumpe ned i passende afstand set fra lærkernes synspunkt. Tilgængæld var isabellastenpikkeren og 3 markpibere mere medgørlige. En flot hærfugl nydes, da den lander helt synligt på en pæl. Selv toppen rejses. Det fås ikke bedre.

Vi fik lige genset markpiberne, da en af turlederne hoster (igen), hvilket får en rastende natravn ikke langt fra os, til at flyve op. Der er ikke noget buskads her, kun lave urter. Men det er åbenbart nok til at den kan føle sig sikker og raste her på den flade steppe. Det må siges at være dagens overraskelse.

Karmen Briag, kl. 16.00-17:30, skyfrit, 26°C

Citronvipstjert	1 trk	Markpiber	3
Kalanderlærke	3	Biæder	100
Korttået Lærke	3	Nonnestenpikker	3
Toplærke	7	Isabellastenpikker	1
Sanglærke	2	Stenpikker	9
Hedehøg	2	Gul vipstjert	1
Musvåge	1	Hvid vipstjert	1
Middelhavsmåge	12	Hærfugl	1
Syrisk flagspætte	1	Ellekrage	2
Pirol	3	Landsvale	200
Stillits	3	Lille Skrigeørn	1
Natravn	1 han		
Husrødstjert	1 juv	Argiope lobate (ederkop)	1

Rusalka-steppen besøges under solnedgangen. Vi forsøger os med at få se triel, da bulgarske ornitologer de tidligere dage har set mellem 1-6 fugle. Men nej, det skulle ikke være denne gang. Vi bliver dog rigeligt belønnet med flere syn af engsnarrer. En af iagttagelserne var spektakulær. Bagtroppen blev alarmeret af Hans, som havde fået øje på noget gående – eller skal vi sige kravlende – tæt på ham. Vi troede først, at det var en vagtel, men den virkede af og til underlig langstrakt, så selv rotte kom på tale. Vi fik den så i kikkerten og trods det tiltagende mørke, så kunne det konstateres, at det var en engsnarre. Lidt efter havde den fået nok, og fløj op og væk.

Rute 6/9-12 eftermiddag udarbejdet af Jakob Hermann

Rusalka steppen, kl. 18:00-19:40, 23°C

Vagtel 5	Hedelærke 8
Engsnarre 3	Landsvare 500
Bynkefugl 3	Digesvale 500
Tornirisk 2	Huldue 3
Slangeørn 1	Ellekrage
Lærkefalk 5	Bomlærke 21

Peter to Ellie. Where do you see it? Foto: Søren Nielsen

Til aftensmaden på Hotel Monaco fik vi røgede ansjoser, som var yderst velsmagende. Man behøvede ikke at spise hovedet, men det var ligeså sprødt, som resten af fisken. Til frokost blev der serveret kold agurke-/yoghurt suppe. Her fik flere af deltagerne to portioner, mens andre ikke skulle have noget. Smag og behag er jo forskellig.

Lækre, sprøde ansjoser. Foto: Niels Henrik Højbjerg

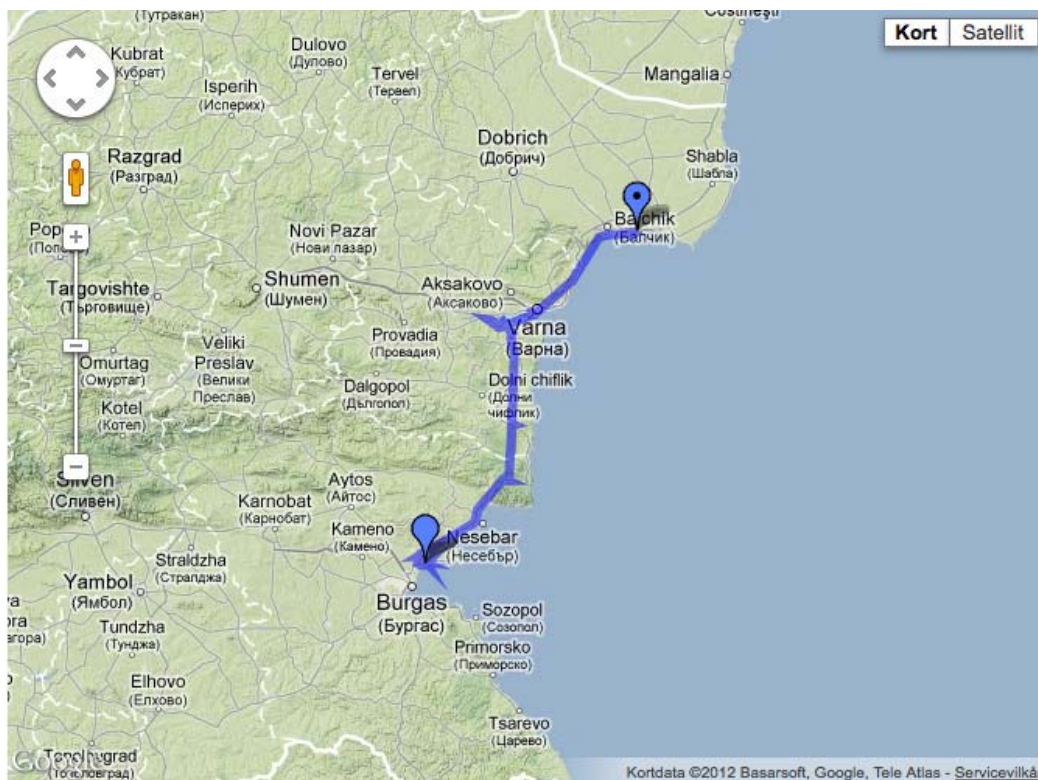
Niels Jørgen underholder os igen med sjove, fyrige og brutale vers garneret med nogle fra "samlingen". Tjekliste og så godnat.

Dagens fugl: Slangeørn.

**Limerick copyright: Niels Jørgen Rasmussen
må kun fremføres overfor folk der kan lide fugle!**

***En Slangeørn med sribet bryst
spiser slanger og slangebørn af lyst.
Øgler, firben og andet kryb
ender i dens mavedyb
Den spiser aldrig snogbrød til trøst!***

Fredag den 7. september 2012

Rute 7/9-12 udarbejdet af Jakob Hermann

Hotel Kavarna, kl. 07.00, 23°

Engsnarre 1 - taget af kat	Solsort 2
Gul vipstjert 58	Musvit 1
Skovpiber 4	Solsort 2
Lærkefalk 1	Bysvale 200

Vi har fået et mindre vejrskifte. Det er overskyet, men ingen regn, og nordøsten vinden fortsætter. I dag tjekker vi ud fra Hotel Monaco og kører sydpå mod Burgas. Første stop bliver ved kysten, hvor en stor hornugle lokalitet kortvarigt besøges nær White Laguna. Men vi må nøjes med nogle rødryggede svaler.

White Laguna, kl. 08.00-08.30

Bysvale 300
Rødrygget Svale 2
Rødhals 1
Skovskade 1
Biæder 3
Gul Vipstjert 5

Næste stop bliver en brændstoftankning i Varna. Herefter kører vi igen til Yatata-reservatet, som vi besøgte på udturen. Her ses fine tophejrer og en håndfuld knarænder. Herudover raster nogle hvid- og svaleklirer. Dværgskarverne er her også som sidst.

Turlederen træder på nogle gamle briller – tror han. Det viser sig at være Thorbjørns, som han tabte her på udturen. De har overlevet en flok Dofferes trampen rundt om bussen.

Yatata Reserve, kl. 10.15-11.15, skyfrit, 28°C

Silkehejre 2	Svaleklire 3
Lille Lappedykker 7	Tophejre 3
Knopsvane 5	Dværgmåge 33
Fiskehejre 6	Grønbenet Rørhøne 1
Knarand 9	Biæder 50
Toppet Lappedykker 2	Grønspætte 1
Skarv 14	Balkanhøg 1
Dværgskarv 15	Musvåge 6
Blishøne 33	Syrisk Flagspætte 1
Rørhøg 2	Hvid Stork 175
Purpurhejre 1	Hvidklire 3
Dværgterne 4	Bysvale 200

På vej sydpå opdager Ellie en stor flok storke, på omkring 150-200 fugle. Endelig lidt store vingefang. Tænk hvis vi skulle være kommet hjem med kun en hvid stork, som vi så ved Durankulak.

Frokostpausen ved Goritza Forest blev udskudt. Rastepladsen var simpelthen for ulækker. Men en kort tur i Goritza Forest gav lille flagspætte og gærdesmutte til lyden af flokke af overflyvende biædere.

Goritza Forest, kl. 12.15-13:00, halvskyet, 26°C

Mellemflagspætte 2 hørt	Hvepsevåge 7
Gærdesmutte 2	Gransanger 1
Spætmejse 5	Korttået Træløber 2
Grønspætte 2 (hørt)	Bysvale 300
Biæder 300	Musvit 1
Skovskade 2	Bogfinke 1
Lille Flagspætte 2	

Banyas hill blev så der, hvor vi holdt frokostpause. Det lugter godt. Det forhindrer dog ikke at mange biædere trækker over, men fortsat kun få rovfugle. Vi kører de sidste kilometre til Burgas og stopper ved Atanosovsko Lakes nordside, hvor vi lige når at få en time på diget. De første pelikaner ses, da der står mange og raster på pælene. Ellie finder tre krøltoppede i varmeflimren. Pibeand bliver også ny turart.

Banyas Hill, kl. 13.45-14.15

Biæder 250
Flagspætte Sp. 1
Ravn 3
Musvåge 1
Rødrygget Tornskade 1

Atanosovsko Lakes nordside, kl. 15.30-18:40, let skyet, 27°

Hvid Pelikan 700	Stor kobbersneppe 2
Rødben 1	Savisanger 1
Sortklire 6	Spidsand 25
Silkehejre 3	Gul Vipstjert 18
Sølvhejre 5	Musvåge 1
Hvid stork 350	Biæder 250
Isfugl 1	Brushane 2
Rørhøg 2	Digesvale 400
Tyndnæbbet Måge 3	Atlingand 1
Krøltoppet Pelikan 3	
Skeand 8	
Pibeand 3	

Sarafovo, kl. 19.00

Sorthovedet måge 5, 1k + 1, 2k + 2, ad. (ialt 8)
Skestork 1

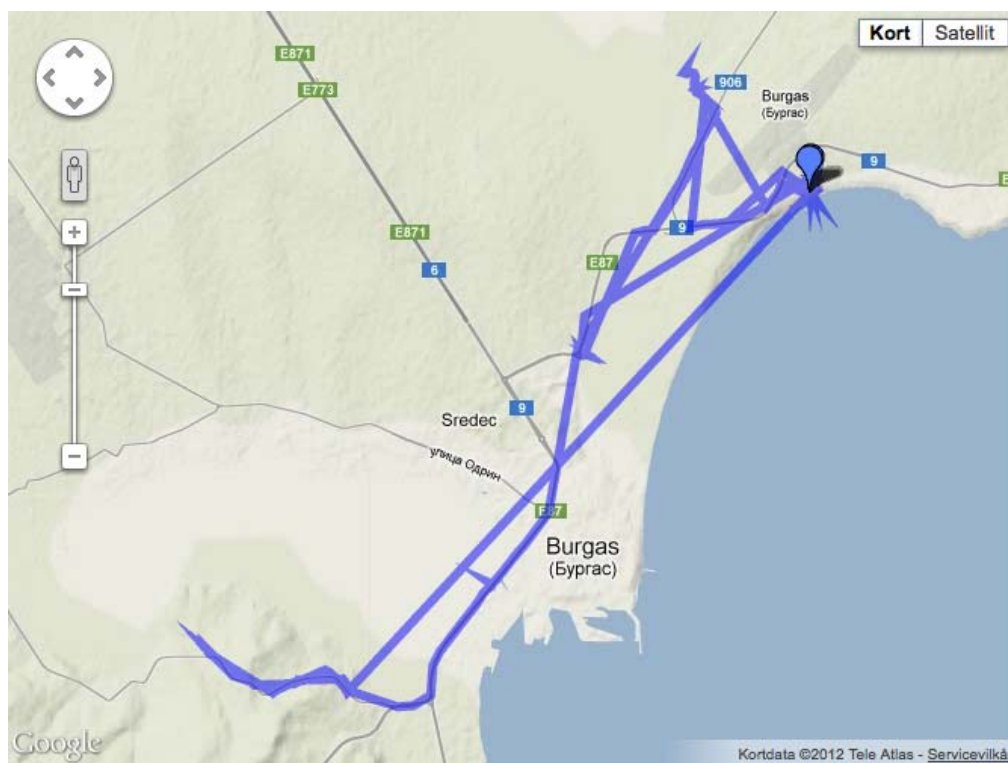
Ankomst Hotel Lazuren ved 19-tiden. Der bliver lige tid til en tår kaffe/øl på terrassen. En skestork flyver nordpå. Middagen indtages også på terrassen. Nedenfor terrassen – på stranden – var der Sorthovedete måger i flere forskellige dragter. De blev lokket til med lidt brød, så fotograferne havde travlt.

Dagens fugl: Hvid stork (to store flokke sås – et imponerende syn)

Hotel Lazuren med spejdende ornitologer over Sortehavet. Foto: Niels Henrik Højbjerg

Lørdag den 8. september 2012

Rute 8/9-12 udarbejdet af Jakob Hermann

Vejr: let skydække til skyfrit, let nordøstlig vind, 25°C

Sarafovo – gåtur langs stranden – kl. 07.00-08.00

Gravand 18	Stor flagspætte 1
Sorthovedet Måge 7	Grønirisk 9
Middelhavsmåge 15	Lille fluesnapper 1
Sorthalset lappedykker 1	Sydlig nattergal 2
Rødrygget Tornskade 1	Citronvipstjert 1 trk
Nathejre 58	Sangdrossel 1
Spansk Spurv 40 trk	
Stillits 5	
Splitterne 1	

En hyggelig morgenpromenade fra hotellet langs stranden gav lidt småfugle og nogle Sorthovede måger. En stor flok nathejrer prøver at finde et sted at raste. Tilbage til morgenmaden, hvorefter vi igen besøger diget ved Atanosovsko Lakes nordside. Nogle bulgarske ornitologer ringmærker svaler. De havde også fanget en blåhals og en vendehals her til morgen. Cettisangere kalder flere steder og pelikanerne ses nu uden varmeflimmer. Jan spotter 6 krøltoppede pelikaner langt ude, og vi venter lang tid på at de skal vise vingundersiden – og pludselig sker det så, og artsbestemmelsen var 100% i hus. En stor flok skestørke bliver suppleret med tilflyvende fugle, så der nu kunne ses hele 99 samlet, dels fouragerende, dels rastende.

Atanasovsko Lakes nordside, kl. 08.45-10.15, skyfrit, 28°

Sølvhejre 30	Storspove 3
Silkehejre 80	Savisanger 1
Sortklire 3	Skestork 99
Hvidklire 1	Pibeand 6
Pungmejse 1	Munk 1
Rørhøg 3	Gærdesanger 1
Gråand 12	Dobbeltbekkasin 2
Gul vipstjert 16	Biæder 250
Skovpiber 21	Hærfugl 1
By/Land/digesvale 1000	Lille skrigeørn 2
Hvid Pelikan 500	Musvåge 11
Vandrikse 1 (hørt)	Cettisanger 8
Rødben 1	Krøltoppet Pelikan 6
Dværgmåge 21	
Sivsanger 1	
Knopsvane 50	
Knarand 1	
Atlingand 2	
Gravand 100	
Pibeand 5	
Rindue 2	

Næste stop bliver Burgas-søen. Her er fyldt med pelikaner, blishøns, lappedykkere og ænder. Lis finder en hvidøjet and, og vi ser fouragerende krølle-pelikaner rigtig tæt på. De hvide pelikaner

ligger og fisker længere væk ved den vestlige søbred. En mand på knallert tilbyder at vise os stedet, hvor man kan komme ned til pelikanerne på den vestlige side. Vi siger ja tak, og følger ham derover. Desværre er de fiskende pelikaner fløjet væk, og vi er lige vidt. Vi går i stedet ud ad en markvej, og vi ser turens første sorte glenter med et par hvepsevåger. Pludseligt ser vi en rovfugl flyve lavt forbi os – en ung dværgørn. Og den har et bytte i fangerne, som viser sig at være en tophejre – vildt! Den sætter sig på en stubmark for at spise byttet.

Der viser sig efterhånden noget, der kan kaldes rovfugletræk. En flok pelikaner viser sig at være 15 krøltoppede med et par hvide iblandt. Antallet af rovfuglearter øges: 3 slangeørne, endnu en dværgørn og så sorte glenter og en lille flok sorte storke.

Burgas Lake, kl. 10.35-12.30, skyfrit, 26°

Hvid Pelikan 1000	Sort glente 9
Krøltoppet pelikan 27	Dværgørn 2 (lyse) 1 med tophejre
Blishøne 2000	Slangeørn 3
Biæder 250	Fiskeørn 1
Hvepsevåge 3	Sort stork 12
Musvåge 13	Knopsvane 400
Hvidøjet And 1	Silkehejre
Sølvhejre 20	Tophejre 3
Gråspætte 1 hørt	Taffeland 80
Skarv 1000	

Turledelsen laver tjekliste.og hvormange øller har du så fået? Foto: Niels Henrik Højbjerg

Vi kører hjem til hotellet for at få frokost. Herefter en lille eftermiddagstur til rampen ved Atanosovsko Lake for rovfugleobs. Der sker bare ikke så meget, så vi kører til benzintanken i Burgas for at tjekke Atanosovsko Syd i medlys ved naturcenteret. En hvidbrystet præstekrave bliver turens sidste turart.

Atanosovsko Lake, rampen, kl. 15.30-16.30

Sort stork 1	Ørnevåge 2
Musvåge 8	Biæder 100

Atanosovsko Lake, syd, Naturcenteret kl. 16.30-17.30

Krikand 150	Sorthovedet måge 3 2K
Hvidbrystet præstekrave 1	Dværgterne 4
Gravand 23	Hvidbrystet præstekrave 1
Hættemåge 85	Lille præstekrave 5
Damklire 1	Rødben 29
Gravand 23	

Tilbage på hotellet for afslapning inden vi skal have afslutningsmiddag på Pomorie Winery kl. 20.00. På vineriet serveres middag: tomat og feta, grillspyd og pommes frites og så youghurt-dessert. Vi smager nogle af de lokale vine, hvor rosevinen gav størst respons. Takketaler og kuverter med drikkepenge til chauffør og Ellie. Else holder en morsom tale for os alle og hver især!

Artskonkurrencen blev afgjort. Der var bud i intervallet 112-213. Antallet er efter revision opgjort til 184 arter og vinderen blev Hans med et gæt på 183, så nu kan de supplere beholdningen af rakia, da Ulla vandt konkurrencen på Bulgarien-turen i 2010.

Der bliver tid for de interesserede at se Pomorie Winery's vinkælder, hvor der var udsalg, og hvor præmien over antal arter var købt. Og så var der nogle deltagere, der tog sig en afskedsdans til den lokale musik.

Restauranten forlades ved 22.30-tiden og der bliver igen en fritime på hotellet inden afgang til lufthavnen.

Dagens fugl: Dværgørn med bytte (tophejre)

**Limerick copyright: Niels Jørgen Rasmussen
må kun fremføres overfor folk der kan lide fugle!**

**Lakridsfugl og glade grin
gør en DOF-tur ekstra fin.
Rene og Peter ha' tak
fordi I os sammentrak
I satte krydser på listen min!**

Afskedsmiddag Pomorie Winery. Foto: Hans Eising

Søndag den 9. september 2012

Afgang til lufthavnen kl. 00.30 og efter 10 minutters kørsel ankommer vi til afgangshallen i Burgas lufthavn her i Sarafovo. Der er lidt småproblemer med dansk æ, ø og å, så Annelise får ekstra lang tjek-ind tid.

Nogle af deltagerne siger på gensyn til april/maj næste år, hvor næste Bulgarien-tur løber af stablen, denne gang med et "smut" til Grækenland.

Take off kl. 02.00 med forventet flyvetid på 2 timer og 40 minutter. Flyruten gik via Rumænien, Polen og Baltic Sea. Landing CPH kl. 03.40 lokal tid.

Og nu skal københavnernes hjem og se dyner og jyderne tager nattoget, hvis de da ikke lige tager en afslappende biltur vestpå!

**Limerick copyright: Niels Jørgen Rasmussen
må kun fremføres overfor folk der kan lide fugle!**

***Fra i morgen er vi fuglefri,
og det kan vi i grunden godt li!
Ej tidligt op,
god tid til kaffekop
og en morgenavis i det fri!***

Samlet artsliste

Som grundlag for artslisten er der udarbejdet et regneark, hvor antal observationer/noteringer er oplyst og sammenlagt. Antal noteringer skelner således ikke med, at de samme fugle kan være set på flere dage.

Sortstrubet lom – *Gavia arctica*

I alt 2 flokke med i alt 14 fugle passerede Kap Kaliakra den 6/9-12. Nogle var fortsat i sommerdragt.

Lille lappedykker – *Tachybaptus ruficollis*

I alt 15 fugle blev noteret. Flest Yatata Reserve, hvor 5 sås henholdsvis 2/9 og 6/9.

Toppet lappedykker – *Podiceps cristatus*

I alt 122 noteringer – flest i Burgas søen, hvor 100 blev optalt den 8/9..

Sorthalset lappedykker – *Podiceps nigricollis*

5 fugle sås raste i Sortehavet tæt på kysten den 5/9 fra landtangen ved Durankulak Lake. Herudover 1 på vores morgenvandring fra Hotel Lazuren i Sarafovo

Hvid pelikan – *Pelecanus onocrota*

Totalen blev på 2200 noteringer fordelt på 2 dage med højeste dagstotal på 1500. Flest i Burgas søen, men også pænt antal rastede i Atanasovsko søen.

Nogle af de store vingefang i Burgas-området. Foto: Niels Jørgen Rasmussen

Krøltoppet pelikan – *Pelecanus crispus*

De første iagttagelser ved Atanasovo nord den 7/9 og 8/9 var godt ude i varmeflimmeren, men det lykkedes at få set undervingerne efter lang tids observation. Den 8/9 så vi en lille flok fouragere tæt på ved Burgassøen (obs i byen), og senere på vestsiden havde vi en lille flok på 16, der var ude at flyve, ligesom de hvide pelikaner.

Hej Krølle! To krøltoppede fiskede tæt på os ved Burgas-søen. Foto: Hans Eising.

Topskarv – *Phalacrocorax aristotelis desmarestii*

Middelhavsracen *desmarestii* hvad gamle fugle har mindre gultonet næb og mindre kontrast. Ungfugle har næsten hele kropsundersiden gråhvid. Op til 11 fugle Kap Kaliakra, såvel unge som gamle fugle. Bestemmelsen lettes, når begge skarvarter står klods op ad hinanden på klipperne.

Skarv – *Phalacrocorax carbo sinensis*

Racen *sinensis* Mellemskarv. Talrig med 1245 fugle noteret. Set på alle dage med flest 8/9 ved Burgas-søen, hvor 1000 blev noteret.

Dværgskarv – *Phalacrocorax pygmaeus*

I alt noteret 54 fugle, som dog er gengangere, da 25 sås 2/9 Yatata Reserve og 28 samme sted den 7/9. Herudover 1 enkelt fugl Lake Durankulak den 5/9.

Dværgskarv under indflyvning Yatata Reserve. Foto: Søren Nielsen

Rørdrum – *Botaurus stellaris*

En enkelt fugl sås kortvarigt den 5/9 over rørskoven Lake Dulankulak.

Dværghejre – *Ixobrychus minutus*

Kun en enkelt iagttagelse af en ungfugl, der lod sig se ganske tæt på kravle rundt i bunden af sivkanten for senere at flyve væk. Det var ved Naturcenteret Lake Durankulak den 5/9.

Dvärghejren fra Durankulak søen. Foto: Niels Jørgen Rasmussen

Fiskehejre – *Ardea cinerea*

En udbredt og talrig hejreart med 92 noteringer. Flest den 2/9 med 35 og den 5/9 med 20.

Purpurhejre – *Ardea purpurea*

Udbredt og langt fra så talrig som fiskehejren. 9 fugle blev noteret fordelt på 6 dage. Højeste dagstotal var 3 fugle. Ved dårlige lysforhold og varmeflimmer var der løbende drøftelser om vi så fiske- eller purpurhejre.

Purpurhejre i flot lys. Foto: Niels Jørgen Rasmussen

Sølvhejre – *Ardea alba*

Også sølvhejre var talrig og udbredt. Sås både som rastende fugle, som forbitrækkende ved Kap Kaliakra. I alt 85 noteringer fordelt på alle dage på nær en.

Silkehejre – *Egretta garzetta*

Den almindeligste hejre med 258 iagttagelser. Højeste dagstotal blev 110 den 8/9. Sås også på træk over Kap Kaliakra

Tophejre – *Ardeola ralloides*

Ses ofte enkeltvis og er dermed ikke en talrig hejreart. Vi så blot 9 fugle fordelt på 3 dage. Hertil en fugl den 8/9 ved Burgas søen i fangerne på en forbiflyvende ung Dværgørn!!!

Nathejre – *Nycticorax nycticorax*

Kun set den 8/9, hvor en flok sås om morgenen på stranden ved Sarafovo i færd med at finde en velegnet rasteplass ved kysten.

Sketork – *Platalea leucorodia*

Hele 100 fugle sås, hvor de 99 var rastende og fouragerende fugle set fra diget Atanasovo Nord. Hertil en enkelt forbiflyvende fugl fra hotellets terrasse i Sarafovo den 7/9.

Sort stork – *Ciconia nigra*

En enkelt forbitrækkende fugl sås over trætoppene i Gortiza Forest den 2/9. Hertil lidt træk den 8/9 over lake Burgas, hvor 12 fugle sås i to flokke samt en enkelt Atanasovsko fra rampen..

Hvid stork – *Ciconia ciconia*

Vi havde jo regnet med at vi skulle se storketræk over Kavarna, men det blev til blot en enkelt rastende fugl den 5/9 ved Lake Durankulak. Inden vi var ankommet, var der registreret et stort storketræk over Varna-området, hvor flere tusinde fugle sås. Vi fik så – som et plaster på såret –

set 2 flokke den sidste dag 8/9 med 450 fugle. Den ene syd for Varna og den anden over Atanasovo søen. De imponerende skruer var med til at gøre arten til dagens fugl.

Knopsvane – Cygnus olor

110 noteringer med 65 den 8/9 primært i Burgas-søen. Sås på 5 af dagene.

Blisgås – Anser albifrons

1 fugl sås på begge vores besøg ved Shable Tuzla. Det drejer sig formentlig om en syg – måske anskudt - fugl, der ikke kunne trække tilbage nordpå efter vinterrast i området.

Grågas – anser anser

6 fugle sås Yatata Reserve 2/9.

Rustand – Tadorna ferruginea

1 enkelt fugl sås på begge vores besøg i Shabla Tuzla søen.

Gravand – Tadorna tadorna

I alt 147 noteringer. Flest 8/9 med 123 Atanasovo søen.

Gråand – Anas platyrhynchos

Talrig med 259 noteringer. Sås alle dage på nær en.

Knarand – Anas strepera

6 fugle sås fint fra bakken Yatata Reserve den 7/9. Hertil en enkelt fugl Atanasovo Nord fra diget.

Pibeand – Anas penelope

Op til 5 fugle sås fra diget Atanasovo Nord.

Skeand – Anas clypeata

33 observationer fordelt på 5 af dagene. Højeste dagstotal blev 11 Shabla Tuzla.

Spidsand – Anas acuta

32 fugle kom i bogen med flest den 7/9 Atanosovsko Nord (diget).

Atlingand – Anas querquedula

36 noteringer fordelt på 4 dage, heraf en flok på 7 med en han i sommerdragt den 2/9 Lake Pomorie.

Krikand – Anas crecca

Af en total på 196 fugle fordelt på 4 dage var topdagen den 8/9 med 150 fugle primært ved Atanosovsko Lake Syd ved naturcenteret.

Taffeland – Aythya ferina

84 fordelt på 2 dage med 5 Durankulak lake og 80 8/9 primært Burgas Lake.

Hvidøjet and – Aythya nyroca

Hele 11 fugle sås 4/9 Shable Tuzla. Dagen efter sås de 9 igen. Herudover 1 enkelt fugl Lake Burgas 8/9.

Fiskeørn – Pandion haliaetus

I alt 6 fugle, heraf 1 Lake Durankulak og 3 forbiflyvende over havet ved strandrestauranten Shabla Tuzla den 5/9 samt 2 trækkende Burgas-området 7. og 8/9.

Hvæpsevåge – *Pernis apivorus*

Vi havde også forventninger om lidt hvæpsevåge-træk, men det blev blot til 10 fugle fordelt på 4 dage.

Sort glente – *Milvus migrans*

Lidt træk sås den 8/9 med 9 fugle over Burgas søen.

Slangeørn – *Circaetus gallicus*

En slangeørn fløj pardeflugt rundt om Hotel Monaco, Kavarna, den 6/9. Herudover 1 Rusalka steppen og 3 Burgasområdet, hvoraf 1 var trækkende.

Rørhøg – *Circus aeruginosus*

Meget almindelig med 67 noteringer. Sås på alle dage med en dagsmax på 22 fugle 8/9.

Steppehøg – *Circus macrourus*

1 jizz bestemt fugl den 4/9 over hotel Monaco, mens vi venter på afgang. Kom sammen med en hedehøg, så der var rig mulighed for sammenligning,

Hedehøg – *Circus pygarrus*

I alt 13 noteringer fordelt på 5 dage med flere gengangere, da 2 1K fugle holdt til ved kløften Kap Kaliakra, og sås på flere af dagene.

Ung hedehøg på patrulje i kløften, Kap Kaliakra. Foto: Hans Eising

Balkanhøg – *Accipiter brevipes*

Flere fine iagttagelser i kløften på Kap Kaliakra af såvel han, hun og ungfugle. En af dagene rastede de på klippen overfor, og med teleskop i medlys blev til fine obs. De var også jævnlige på vingerne. Det blev til 15 noteringer. Første fugl – en ungfugl – sås lake Ponomie på vores første dag.

Balkanvåg, hun med tydelige sorte vingspidser. Foto: Hans Eising

Spurvehøg – *Accipiter nisus*

Spredte iagttagelser: 8 fugle fordelt på 4 forskellige dage.

Musvåge – *Buteo buteo*

En af de almindeligste rovfugle med 59 iagttagelser. Sås dagligt. Flere steppevåge-lignende fugle (racen *vulpinus*) sås.

Ørnevåge – *Buteo rufinus*

Mange fine iagttagelser, specialt den første dag (2/9) på en brakmark på Kamcijska Plains nordlige skråninger nær Rudnik, hvor op til 8 fugle havde travlt med at jage. Sammenlagt noterede vi 14 fugle fordelt på 4 dage.

Lille skrigeørn – *Aquila pomarina*

Ej heller den lille skrigeørn havde startet sit træk. Blot 7 fugle fordelt på de sidste 3 dage.

Dværgørn – *Aquila pennata*

2 yngre fugle af den lyse fase sås ved Burgas Lake den 8/9. Den ene havde vi i fint medlys med "madpakke" i fangerne i form af en tophejre. Så har vi set det med. Det varede lidt inden vi fandt ud af, hvad hulen den havde fanget. Tophejre er jo ikke just en art, som man forbinder med ørneføde.

Burgas-specialitet: Tophejre – og ung Dværgørnen har indløst spisekuponen. Foto: Hans Eising.

Dværgørn med tophejre i andet perspektiv. Foto: Hans Eising

Tårnfalk – *Falco tinnunculus*

Almindelig og udbredt. I alt 36 fugle.

Aftenfalk – *Falco vespertinus*

Efterårstrækket var – som øvrige rovfugle – ikke kommet i gang pga. det stabile højtryk, som lå over Balkan. Det blev derfor blot til 4 fugle fordelt på 3 dage. Ellekrage-lokaliteten nord for Karmen Briag gav de 3 fugle, medens den sidste – en han – sås fra Hotellet i Kavarna.

Lærkefalk – *Falco Subbuteo*

Til gengæld var der godt gang i lærkefalkene, hvor 10 noteredes fordelt på 5 dage. Flest den 6/9 Rusalka-steppen, hvor vi i solnedgangen så flere jagende lærkefalk, der præderede på svalerne, der var på vej til overnatning.

Vandrefalk – *Falco peregrinus*

2 fugle sås den 3/9: Kap Kaliakra og i Kavarna by jagtende duer. Herudover 1 overflyvende Shabla Tuzla den 4/9.

Agerhøne – *Perdix perdix*

En flok på ca. 10 fugle blev skræmt op af mejetærskeren fra en majsmark under høstning lige bag fugletårnet Shabla Tuzla den 5/9.

Vagtel – *Coturnix coturnix*

Noteret på 2 dage med henholdsvis 3 Bulgarevo-steppen og 5 Rusalka-steppen.

Engsnarre – *Crex crex*

Aftenturen på steppen ved Rusalka den 6/9 gav 3 fugle, der blev skræmt op. Heraf prøvede den ene – som en anden elastik – at snige sig væk i tusmørket. En syret oplevelse, da vi på et tidspunkt troede at det var en mus eller rotte der sneg sig væk mellem klipperne. Om morgenen den 7/9 efter morgenmaden kom Hotel Monacos lokale kat med en engsnarre i munden. Den var ikke død, og da katten skulle til at lege med den, ville vi tage den fra den, men så var katten lynhurtigt over den igen. Senere lykkedes det dog engsnarren at flyve derfra af egen kraft.

Vandrikse – *Rallus aquaticus*

Hørt i kløften, Kap Kaliakra, og Lake Durankulak.

Grønbenet rørhøne – *Gallinula chloropus*

33 fugle kom i bogen fordelt på 5 dage. Flest – med 25 – var den 8/9 Burgas-området.

Blishøne – *Fulica atra*

Meget talrig i Burgas Lake, med ca. 2000 fugle. Herudover 56 noteringer fordelt på 4 dage.

Vibe – *Vanellus vanellus*

Fåtalling med blot 3 x 3 fugle.

Hjejle – *Pluvialis apricaria*

2 fugle sås 2/9 Lake Pomorie.

Hvidbrystet præstekrave – *Charadrius alexandrinus*

Blot en enkelt iagttagelse den 8/9 Lake Atanasovo syd ved Naturcenteret.

Stor præstekrave – *Charadrius hiaticula*

Blot 9 fugle fordelt på 3 dage. Flest 5/9 Shabla Tuzla med 7 fugle.

Lille præstekrave – *Charadrius dubius*

Lidt mere talrig end sin større fætter. I alt 14 noteringer fordelt på 4 dage.

Klyde – *Recurvirostra avosetta*

3 fugle Lake Pomorie 2/9 og 2 fugle Atanasovo syd.

Mudderklire – *Actitis hypoleucos*

En enkelt fugl sås flyve fra en af molerne, Hotel Monaco den 4/9

Svaleklire – *Tringa ochropus*

Set på 6 af dagene med en total på 13 fugle.

Sortklire – *Tringa erythropus*

13 fugle fordelt på 3 dage, heraf de 11 Shabla Tuzla.

Hvidklire – *Tringa nebularia*

Ses flere steder med en total på 9 fugle fordelt på 6 dage.

Damklire – *Tringa stagnatilis*

Op til 6 fugle Shabla Tuzla samt 1 Atanasovo

Tinksmed – *Tringa grareola*

Talrig i Shabla Tuzla søen med dagsmax på 38 fugle. I alt noteret 54.

Rødben – *Tringa totanus*

I alt 65 noteringer. Flest Pomorie Lake med 25 og Atanasovo med 30 fugle.

Storspove – *Numenius arquata*

Blot 2 noteringer: Shabla Tuzla og Atanasovo.

Stor Kobbersneppe – *Limosa limosa*

Op til 2 fugle Shabla Tuzla samt 2 Atanasovo Nord.

Sandløber – *Calidris alba*

4 fugle løb rundt på stranden på tangen Lake Durankulak.

Dværgryle – *Calidris minuta*

Op til 5 Shabla Tuzla.

Temmincksryle – *Calidris temminckii*

Op til 11 Shabla Tuzla.

Almindelig ryle – *Calidris alpina*

Op til 60 Shabla Tuzla.

Krumnæbbet ryle – *Calidris ferruginea*

Op til 3 Shabla Tuzla.

Kærløber – *Limicola falcinellus*

En fugl sås ved begge besøg ved Shabla Tuzla.

Brushane – *Philomachus pugnax*

I alt 49 noteringer, heraf op til 23 Shabla Tuzla.

Dobbeltbekkasin – *Gallinago gallinago*

1 fugl sås Shabla Tuzla 4/9.

Rødvinget braksvale – *Glareola pratincola*

En overraskende observation ved Shabla Tuzla den 4/9. Blev opskræmt ifm. overflyvning af falke (lærke- og vandrefalk).

Rødvinget braksvale som vi så den – langt væk. Foto: Hans Eising

Tyndnæbbet måge – *Chroicocephalus genai*

I alt 44 fugle: 8 Pomorie Lake, 33 Shabla Tuzla (sydtrækkende over havet) samt 3 Atanasovo.

Hættemåge – *Chroicocephalus ridibundus*

Sås alle dagene. I alt noteret 232 fugle.

Dværgmåge – *Hydrocoloeus minutus*

Almindelig ved kysterne. Noteret alle dage på nær en. I alt 82 fugle.

Sorthovedet måge – *Ichthyaetus melanocephalus*

I alt 24 fugle fordelt på 5 af dagene. Ved kysten ved Sarafovo sås både gamle i vinterdragt, 2K og 1K fugle

Middelhavsmåge – *Larus michahellis*

Meget almindelig – sås alle dage – med i alt 940 noteringer.

René guf. Middelhavsmåge på vagt. Foto: Hans Eising

Kaspisk måge – *Larus cachinnans*

Til trods for René's ihærdige eftersøgninger, så sås kun 1 gammel fugl (med sort øje) på Kap Kaliakra 3/9.

Dværgterne – *Sternula albifrons*

I alt 9 noteringer fordelt på 5 Lake Pomorie og 4 Lake Atanasovo syd.

Rovterne – *Hydroprogne caspia*

4 fugle sås Shabla Tuzla om eftermiddagen på vej til rast, men fortrød, da de fløj over os. En rigtig fin obs med lyd.

Sortterne – *Chlidonias niger*

En gammel fugl + 4 1K sås 4/9 Shabla Tuzla. Den 5/9 var der en 1K tilbage.

Hvidvinget terne – *Chlidonias leucopterus*

En gammel fugl i lettere fældning sås 4/9 Shabla Tuzla.

Hvidskægget terne – Chlidonias hybrida

I alt 130 noteringer, heraf 40 + 75 fugle Shabla Tuzla med stor sandsynlighed for gengangere.

Fjordterne – Sterna hirundo

Meget almindelig med i alt 426 noteringer. Flest den 7/9 med 200.

Splitterne – Thalasseus sandvicensis

Blot en enkelt fugl, så sås og hørtes 8/9 på vores morgenvandring fra Hotel Lazuren, Sarafovo.

Almindelig kjove – Stercorarius parasiticus

Blot en sydrækkende fugl den 5/9 fra strandcafeen ved Shabla Tuzla under delfin-showet.

Klippedue – Columba livia

Tamduer sås hver dag.

Huldue – Columba oenas

3 opflyvende Rusalka steppen 6/9.

Ringdue – Columba palumbus

Blot 2 fugle den 8/9 Atanasovo Nord.

Turteldue – Streptopelia turtur

13 noteringer fordelt på 4 dage. Sås fint i teleskop på Kap Kaliakra.

Gøg – Cuculus canorus

2 sås fra bussen på vej til Durankulak den 5/9.

Kirkeugle – Athene noctua

I alt 4 noteringer fordelt på 2 fugle. Den lokale ved hotel Monaco, Kavarna, samt 1 på vej hjem fra Rusalka til hotellet.

Natravn – Caprimulgus europaeus

En overraskende observation den 6/9, hvor en han blev flushed på Karmen Briag steppen, hvor vi stod og så på markpibere.

Havfugl over Sortehavet? Næ, natravn på vej væk. Karmen Briag. Foto: Hans Eising

Mursejler – *Apus apus*

Fåttallig, men set alle dage. I alt noteret 18 fugle.

Alpesejler – *Tachymarptis melba*

I alt noteret 235 fugle, men der er mange gengangere, da klippen overfor hotellet fungerede som overnatningsplads (måske yngleplads?), så de dagligt ca. 50 fugle er nok max tal. Sejlerne fløj om dagen bl.a. ud til Kap Kaliakra, hvor de fouragerede i nogle af dagtimerne.

En svær fugl at få i kassen. Foto: Søren Nielsen

Isfugl – *Alcedo atthis*

Set 5 af dagene med op til 3 fugle som max. I alt noteret 8 fugle.

Biæder – Merops apiaster

Vi er i kulminationen af biæder-trækket med mange trækkende fugle hver dag. I alt noteret 2725 fugle. Flest sås 7/9 med 1000.

Biæder – så fås den ikke flottere. Foto: Søren Nielsen.

Ellekrage – Coracias garrulus

Flere flotte observationer. Et sikkert sted er landevejen fra Bulgarevo til Shabla Tuzla, hvor el-ledningerne ofte besættes af ellekrager. Vi noterede 21 fugle med nogle gengangere.

Hærfugl – Upupa epops

Vi havde en meget fin obs af en hærfugl på en pæl på steppen ved Karmen Briag. Normalt ser man hærfuglen flyve væk for at forsvinde i træer. I alt sås 11 fugle.

Lille flagspætte – Dendrocopos minor

2 fugle sås og hørtes 7/9 Goritza Forest.

Mellemflagspætte – Dendrocopos medius

1+ 2 fugle hørtes i Goritza Forest (Ellie) henholdsvis 2/9 og 7/9. Herudover sås en fugl under vores frokoststop syd for Goritza.

Stor flagspætte – Dendrocopos major

3 2/9 + 1 7/9 Goritza Forest. Herudover 1 fugl 8/9 Sarafovo.

Syrisk flagspætte – *Dendrocopos syriacus*

Ses i det åbne landskab, med spredte træer og smålunde. I alt 7 fugle noteredes på 4 dage. Flere flagspætter sp i det åbne land, har sandsynligvis været syriske.

Grønspejle – *Picus viridis*

I alt 5 noteringer fordelt på 4 dage – alle, på nær en, hørt.

Gråspejle – *Picus canus*

2 hørt, henholdsvis 1 Goritza Forest og syd for Burgas Lake.

Røddrygget tornskade – *Lanius collurio*

Småfald på to dage med hovedvægt af fugle på Kap Kaliakra med henholdsvis 150 og 300 fugle. Sås alle dage med en total på 642 fugle.

Rosenbrystet tornskade – *Lanius minor*

Sås næsten hver morgen på Kap Kaliakra med max 3 fugle dagligt. I alt noteret 7, som har drejet sig om 4 individer. Det var alle tale om 1k fugle. De mangler den sorte markering over næbbet.

Ung rosenbrystet tornskade, Kap Kaliakra. Foto: Hans Eising

Skovskade – *Garrulus glandarius*

I alt 11 fugle fordelt på 5 dage og med max 3/dag.

Husskade – *Pica pica*

Lokalt meget almindelig. Set alle dage med en total på 118. Max 5/9 med 60.

Allike – *Corvus monedula*

Almindelig primært i bymæssig bebyggelse. I alt noteret 53. Set alle dage på nær en.

Råge – *Corvus frugilegus*

Blot 2 fugle – en ung og en gammel den 5/9 Durankulak Lake.

Gråkrage – *Corvus corone*

Blot 8 fugle fordelt på 4 dage, så ikke særlig almindelig.

Ravn – *Corvus corax*

En enkelt iagttagelse af 3 fugle på fjernafstand under frokostpausen den 7/9 Banyas.

Kalanderlærke – *Melanocorypha calandra*

Op til 6 fugle på steppen ved Karmen Briag: 5 den 3/9 og 6 den 6/9.

Korttået lærke – *Calandrella brachydactyla*

Op til 5 fugle på steppen ved Karmen Briag: 5 den 3/9 og 3 den 6/9.

Toplærke – *Galerida cristata*

I alt 10 fugle alle omkring stepperne ved Bulgarevo og Karmen Briag.

Sanglærke – *Alauda arvensis*

Fåtalig. Set på 5 af dagene med dagsmax på 3. I alt 8 eksemplarer.

Hedelærke – *Lullula arborea*

8 sås på steppen ved Rusalka på vores aftentur.

Digesvale – *Riparia riparia*

Talrig omkring og ved søer. Set alle dage med en dagsmax på 1000 fugle. I alt noteret 2.357 fugle.

Landsvale – *Hirundo rustica*

Meget almindelig. Set alle dage med en dagsmax på 500 fugle. I alt noteret 2.175 fugle.

Rødrygget svale – *Cecropis daurica*

I alt 25 noteringer, som dog dækker over en del gengangere, da vi ved hotel Monaco – især ved aftentid – så op til 6 fugle. Endvidere set med 2 fugle White Laguna, 1 Kap Kaliakra og 1 fugl ved fugletårnet Shabla Tuzla.

Bysvale – *Delichon urbicum*

Som det var gældende for den rødryggede svale, så holdt der en del bysvaler til ved klippen overfor hotel Monaco, hvorfor der i tallet 2.050 er en del gengangere. Max dag var den 7/9 med 1000 fugle.

Musvit – *Parus major*

Blot 6 noteringer fordelt på 4 dage.

Blåmejse – *Cyanistes caeruleus*

Endnu mere fåtalig end musvitten. Blot 3 fugle fordelt på 3 dage. .

Pungmejse – *Remiz pendulinus*

I alt 6 noteringer alle ved Lake Durankulak og Atanosovsko nord – ved diget. Enkelte blev set.

Spætmejse – *Sitta europaea*

Racen *caesia* (Storbritanien og kontinentale Europa) som har varm rustbeige underside. Sås kun i Goritza Forest med henholdsvis 3 og 5 fugle.

Korttået træløber – *Cherthia branchydactyla*

2 + 2 fugle Goritza Forest.

Gærdesmutte – Troglodytes troglodytes

2 fugle sås Goritza Forest.

Cettisanger – Cettia cetti

De første 4 fugle sås/hørtes ved Naturcenteret Durankulak Lake. Fotograferne fik også skud af disse. Endvidere 2 + 8 fugle ved Atanosovsko Lake North.

Savisanger – Acrocephalus luscinioides

4 på tangen ved Durankulak Lake og 1+1 Atanosovsko Lake North.

Sivsanger – Acrocephalus schoenbaenus

1 set Naturcenteret Durankulak Lake og 1 ved Atanosovsko Lake.

Rørsanger – Acrocephalus palustris

2 ved søen i kløften, Kap Kaliakra, 5 Durankulak Lake samt 1 Atanosovsko Lake.

Drosselrørsanger – Acrocephalus arundinaceus

Den første fugl sås flyve forbi fugletårnet Shabla Tuzla den 4/9. Herudover 3 fugle ved tangen Durankulak Lake.

Østlig bleg gulbug – Hippolais pallida

2 fugle sås på Kap Kaliakra den 3/9.

Gulbug – Hippolais icterina

4 fugle fordelt på 3 dage – alle Kap Kaliakra.

Løvsanger – Phylloscopus trochilus

I alt 14 fugle fordelt på 4 dage, de fleste på Kap Kaliakra. Flere ungfugle med meget gule undersider sås.

Gransanger – Phylloscopus collybita

Også her var totalen 14 fugle dog fordelt på 6 dage. Max antal var 4/9 med 5 fugle.

Munk – Sylvia atricapilla

I alt 13 fugle fordelt på 4 dage Kap Kaliakra.

Havesanger – Sylvia borin

Blot en enkelt iagttagelse ved urinerne Kap Kaliakra den 4/9.

Høgesanger – Sylvia nisoria

2 fugle sås næsten samtidigt den 6/9 Kap Kaliakra. Det drejede sig om en hun- og en ungfugl.

Tornsanger – Sylvia communis

Der var et større fald den 4/9 med 50 fugle på Kap Kaliakra. Herudover 10 den 6/9 + spredte fugle. I alt 69 blev noteret.

Gærdesanger – Sylvia cirrica

Der var også fald af gærdesanger den 4/9 med 20 fugle. Herudover spredte iagttagelser af 9 fugle.

Grå fluesnapper – Muscicapa striata

Der var pæne tal her, så vi har ramt hovedtrækket. I alt 93 blev noteret flest Kap Kaliakra men også tilfældigt på marker og træfattigt landskab.

Lille fluesnapper – *Ficedula parva*

Antal noterede – 93 – er som den grå fætter. Flest 4/9 med 30, men også to dage over 20. Så dens snurrende kald hørtes mange steder og tallet kan sagtens være for lavt.

Den lille fluesnapper skulkede mest, men her er den frit eksponeret. Foto: Niels Jørgen Rasmussen

Rødhals – *Erithacus rubecula*

Blot en enkelt notering, da 1 blev hørt ved White Laguna den 4/9.

Nattergal – *Luscinia luscinia*

2 blev set den 4/9 Kap Kaliakra.

Sydlig nattergal – *Luscinia megarhynchos*

I alt 13 fugle på 5 dage. Flest den 4/9 med 5. Hovedparten af iagttagelserne var på Kap Kaliakra. Herudover 2 fugle 8/9 Atanosovsko Lake.

Husrødstjert – *Phoenicurus ochruros*

2 fugle sås 4/9 Kap Kaliakra. Herudover en ungfugl Karmen Briag by.

Stenpikker – *Oenanthe oenanthe*

Topdagen blev den 3/9 med 75 fugle. I alt blev noteret 108 fugle fordelt på 5 dage.

Nonnestenpikker – *Oenanthe pleschanka*

Kap Kaliakra's hovedattraktion, med op til 9 fugle/dag. Bedste sted er fra P-pladsen og til muren med "byporten". Vi så den i alle dragter, og flere hanner var kun påbegyndt fældningen. Sås også på steppen Karmen Briag med 3 den 6/9. I alt blev der noteret 26.

Nonnestenpikker – siddende og nederst letter den. Fotos: Søren Nielsen

Middelhavsstenpikker – *Oenanthe hispanica*

I alt noteret 7 fugle, primært Kap Kaliakra.

Isabellastenpikker – *Oenanthe isabellina*

1 fugl sås den 3. og 6/9 steppen ved Karmen Briag.

Bynkefugl – Saxicola rubetra

13 fugle set på 3 dage. Max 4/9 med 8 fugle Kap Kaliakra.

Solsort – Turdus merula

I alt 16 noteringer fordelt på alle dage på nær en. Kunne lide kløften ved Kap Kaliakra

Sangdrossel – Turdus philomelos

Blot 2 fugle: 1 5/9 hotel Monaco og en anden hotelfugl 8/9 rastende i træ ved hotel Lazuren, Sarofovo.

Skægmejse – Panurus biarmicus

En kort obs af 2 fugle, der fløj ned i rørskoven, Durankulak Lake, 5/9.

Pirol – Oriolus oriolus

Mange flotte observationer af i alt 25 fugle. Flest den 4/9 med 11 fugle på flere lokaliteter. Arten gav udfordringer, da iagttagelserne var flygtige, men til sidst lykkedes det for alle, at få set siddende fugle.

Pirolen – her en ung han – gav lykke. Foto: Søren Nielsen

Stær – Sturnus vulgaris

Antydning af sort sol, specielt den 2/9 fra Lake Pomorie og nordpå, hvor 6000 noteredes. I alt kom godt 12.000 i bogen, og arten blev set alle dagene.

Gul vipstjert – Motacilla flava

Sås alle dage med 85 noteringer. Nogle "rullende" vipstjertestemmer sås ikke ordentlig, så balkanracen *feldegg* må vi have til gode.

Citronvipstjert – Motacilla citriola

Hele 4 trækkende fugle, heraf 3 ungfugle + 1 bestemt på stemmen: 2 3/9 Kap Kaliakra og Hotel Monaco, 1 6/9 Karmen Briag og 1 8/9 Sarafovo.

Bjergvipstjert – Motacilla cinerea

En enkelt iagttagelse af en overflyvende fugl den 5/9 på tangen, Lake Durankulak

Hvid vipstjert – Motacilla alba

Totalen blev på 21 fugle fordelt på 5 dage.

Markpiber – Anthus campestris

Totalen blev på 15 fugle fordelt på 4 dage. Flest 6/9 med 5 fugle. Fine rastende fugle sås Karmen Briag.

Skovpiber – Anthus trivialis

31 iagttagelser med dagsmax den 17/9 med 17 fugle.

Rødstrubet piper – Anthus cervinus

1 overtrækkende fugl den 6/9 hørtes af turledelsen.

Hortulan – Emberiza hortulana

2 trækkende fugle Kap Kaliakra den 4/9.

Rørspurv – Emberiza schoeniclus

Blot 3 iagttagelser: 1 Shabla Tuzla og 3 Lake Durankulak

Bomlærke – Emberiza calandra

Ialt 38 fugle, med hovedvægten den 6/9 med 30 Rusalka-steppen.

Bogfinke – Fringilla coelebs

4 fugle – flest Goritza Forest med 3.

Grønirisk – Carduelis chloris

Relativ fåtallig, bortset fra 12 den 5/9.

Stillits – Carduelis carduelis

Ikke så almindelig som i andre sydeuropæiske lande. Ialt 20 fugle fordelt på 5 dage.

Tornirisk – Carduelis cannabina

Blot set på 2 af dagene – i alt 10 fugle.

Kærnebider – Coccothraustes coccothraustes

3 fugle – af denne most wanted bird, når man taler om britiske ornitologer – i bunden af kløften Kap Kaliakra den 4/9.

Gråspurv – Passer domesticus

Meget almindelig. Sås på 5 af dagene med 600 noteringer.

Spansk spurv – Passer hispaniolensis

Lokalt almindelig og adskillige sås på træk. I alt noteret 1010 fugle fordelt på 5 dage. Max antal var den 5/9 med 400 fugle.

Skovspurv – Passer montanus

Fåtallig med 17 iagttagelser på 4 dage.

Pattedyr:

Hare – *Lepus capensis*

1 enkelt iagttagelse den 8/9.

Øresvin – *tursiops truncatus*

De første 3 delfiner sås ved Kap Kaliakra fra P-pladsen ved fiskenetene. Herudover fik vi delfin-show den 5/9 fra strandbaren ved Shabla Tuzla med mindst 20 dyr.

Flagermus sp

2 sås ved hotel Kavarna den 3/9.

En farlig karl – en græshoppe fra kløften. Foto: Hans Eising

Krybdyr og padder:

Snog

1 4/9 kløften Kap Kaliakra

Hugorm

1 hotel Monaco den 3/9.

Grønbroget tudse

2 søen ved kløften, Kap Kaliakra.

Insekter:

Sørgekåbe

5 Goritza Forest

Svalehale

2 set den 2/9

Sydlig svalehale

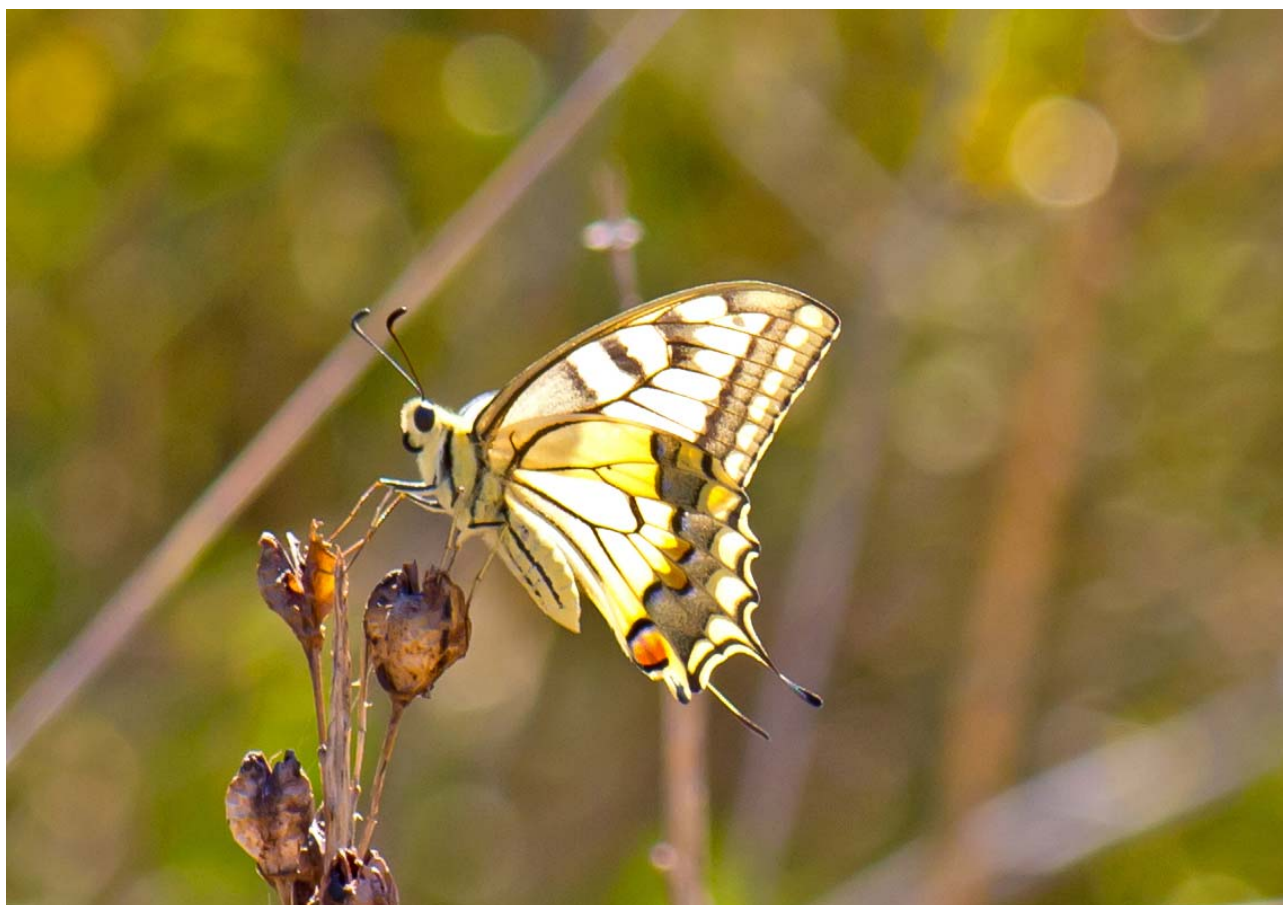
1 3/9

Knæler

1 kløften Kap Kaliakra

Ederkop – Argiope lobata

2 Karmen Briag

Svalehale – så bliver den ikke skarpere!!! Foto: Hans Eising